

Τα δικαιώματά σας κοινωνικής ασφάλισης στην Ουγγαρία

Κοινωνική Ευρώπη

Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Οι πληροφορίες που παρέχονται από τον παρόντα οδηγό έχουν συνταχθεί και επικαιροποιηθεί σε στενή συνεργασία με τους εθνικούς αντιπροσώπους του συστήματος αμοιβαίας πληροφόρησης για την κοινωνική προστασία (MISSOC). Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το δίκτυο MISSOC παρέχονται στη διεύθυνση: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=el&catId=815>

Ο παρών οδηγός παρέχει μια γενική περιγραφή του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης που εφαρμόζεται στις αντίστοιχες χώρες. Περισσότερες πληροφορίες παρέχονται μέσω άλλων δημοσιεύσεων του δικτύου MISSOC, οι οποίες διατίθενται μέσω του παραπάνω συνδέσμου. Μπορείτε επίσης να επικοινωνείτε με τις αρμόδιες αρχές και τα ιδρύματα που παρατίθενται στο παράρτημα I του παρόντος οδηγού.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και κάθε πρόσωπο που ενεργεί για λογαριασμό της δεν φέρουν καμία ευθύνη κατ' οιονδήποτε τρόπο για τη χρήση των πληροφοριών που περιέχονται στην παρούσα δημοσίευση.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Κεφάλαιο I: Εισαγωγή, οργάνωση και χρηματοδότηση	6
Εισαγωγή.....	6
Οργάνωση της κοινωνικής προστασίας.....	6
Χρηματοδότηση	8
Το δικαίωμά σας σε παροχές κοινωνικής ασφάλισης όταν μετακινείστε στην Ευρώπη.....	8
Κεφάλαιο II: Υγειονομική περίθαλψη.....	10
Πότε δικαιούστε υγειονομική περίθαλψη;	10
Τι καλύπτεται;	10
Πώς αποκτάτε πρόσβαση στην υγειονομική περίθαλψη;	13
Το δικαίωμά σας σε παροχές υγειονομικής περίθαλψης όταν μετακινείστε στην Ευρώπη.....	13
Κεφάλαιο III: Παροχές ασθενείας σε χρήμα.....	14
Πότε δικαιούστε παροχές ασθενείας σε χρήμα;.....	14
Τι καλύπτεται;	14
Πώς αποκτάτε πρόσβαση σε παροχές ασθενείας σε χρήμα;.....	14
Το δικαίωμά σας σε παροχές ασθενείας σε χρήμα όταν μετακινείστε στην Ευρώπη	14
Κεφάλαιο IV: Παροχές μητρότητας και πατρότητας	15
Πότε δικαιούστε παροχές μητρότητας και πατρότητας;	15
Τι καλύπτεται;	15
Πώς αποκτάτε πρόσβαση σε παροχές μητρότητας και πατρότητας;	16
Το δικαίωμά σας σε παροχές μητρότητας και πατρότητας όταν μετακινείστε στην Ευρώπη.....	16
Κεφάλαιο V: Παροχές αναπηρίας	18
Πότε δικαιούστε παροχές αναπηρίας;.....	18
Τι καλύπτεται;	19
Πώς αποκτάτε πρόσβαση σε παροχές αναπηρίας;	20
Το δικαίωμά σας σε παροχές αναπηρίας όταν μετακινείστε στην Ευρώπη	21
Κεφάλαιο VI: Συντάξεις και παροχές γήρατος	22
Πότε δικαιούστε παροχές γήρατος;	22
Τι καλύπτεται;	24
Πώς αποκτάτε πρόσβαση στις παροχές γήρατος;	25

Το δικαίωμά σας σε παροχές γήρατος όταν μετακινείστε στην Ευρώπη.....	26
Κεφάλαιο VII: Παροχές επιζώντων	27
Πότε δικαιούστε παροχές επιζώντων;	27
Τι καλύπτεται;	28
Πώς αποκτάτε πρόσβαση σε παροχές επιζώντων;	28
Το δικαίωμά σας σε παροχές επιζώντων όταν μετακινείστε στην Ευρώπη.....	29
Κεφάλαιο VIII: Παροχές για εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες	30
Πότε δικαιούστε παροχές για εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες;.....	30
Τι καλύπτεται;	30
Πώς αποκτάτε πρόσβαση στις παροχές για εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες;	31
Το δικαίωμά σας σε παροχές εργατικού ατυχήματος και επαγγελματικών ασθενειών όταν μετακινείστε στην Ευρώπη	31
Κεφάλαιο IX: Οικογενειακά επιδόματα	33
Πότε δικαιούστε οικογενειακά επιδόματα;	33
Τι καλύπτεται;	34
Πώς αποκτάτε πρόσβαση στα οικογενειακά επιδόματα;	35
Το δικαίωμά σας σε οικογενειακά επιδόματα όταν μετακινείστε στην Ευρώπη	35
Κεφάλαιο X: Ανεργία.....	37
Πότε δικαιούστε παροχές ανεργίας;	37
Τι καλύπτεται;	37
Πώς αποκτάτε πρόσβαση στις παροχές ανεργίας;.....	39
Το δικαίωμά σας σε παροχές ανεργίας όταν μετακινείστε στην Ευρώπη	39
Κεφάλαιο XI: Ελάχιστοι πόροι διαβίωσης	40
Πότε δικαιούστε παροχές λόγω ελάχιστων πόρων διαβίωσης;.....	40
Τι καλύπτεται;	41
Πώς αποκτάτε πρόσβαση στα επιδόματα λόγω ελάχιστων πόρων διαβίωσης;.....	41
Το δικαίωμά σας σε επιδόματα λόγω ελάχιστων πόρων διαβίωσης όταν μετακινείστε στην Ευρώπη	42
Κεφάλαιο XII: Μακροχρόνια περίθαλψη	43
Πότε δικαιούστε μακροχρόνια περίθαλψη;	43
Τι καλύπτεται;	43
Πώς αποκτάτε πρόσβαση στη μακροχρόνια περίθαλψη;	44

Το δικαίωμά σας σε μακροχρόνια περίθαλψη όταν μετακινείστε στην Ευρώπη.....	44
Παράρτημα I: Χρήσιμες διευθύνσεις και χρήσιμοι δικτυακοί τόποι.....	45
Παράρτημα II: Ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές	47

Κεφάλαιο I: Εισαγωγή, οργάνωση και χρηματοδότηση

Εισαγωγή

Ασθένεια, μητρότητα, γήρας, αναπηρία, επαγγελματικές ασθένειες (αναπηρία λόγω ατυχήματος), εργατικά ατυχήματα, επιζώντες, ανατροφή των παιδιών, ανεργία.

Καλύπτονται για όλους τους κινδύνους τα πρόσωπα που ασκούν αμειβόμενη δραστηριότητα και τα εξομοιούμενα με αυτά πρόσωπα. Σε αυτούς συμπεριλαμβάνονται οι μισθωτοί (συμπεριλαμβανομένων εκείνων του τομέα της δημόσιας διοίκησης), οι αυτοαπασχολούμενοι (συμπεριλαμβανομένων των μελών συνεταιριστικών εταιρειών), πολλές ομάδες εξομοιούμενων προσώπων, τα πρόσωπα που δικαιούνται ενίσχυση εισοδήματος, τα πρόσωπα που λαμβάνουν επίδομα και βοήθημα αιτούντος εργασία.

Κάθε πρόσωπο που αρχίζει να εργάζεται γίνεται αυτομάτως μέλος του καθεστώτος κοινωνικής ασφάλισης. Οι αυτοαπασχολούμενοι εγγράφονται όταν αρχίσουν να εργάζονται και οι μισθωτοί εγγράφονται από τον εργοδότη τους στο αρμόδιο τοπικό γραφείο της Υπηρεσίας ελέγχου των φόρων και των οικονομικών ή/και, ενδεχομένως, στους αρμόδιους οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης. Τόσο ο εργοδότης όσο και ο μισθωτός υποχρεούνται στην καταβολή εισφορών. Τα πρόσωπα που εγγράφονται οικειοθελώς στο καθεστώς κοινωνικής ασφάλισης μπορούν να συνάψουν σύμβαση με τον αρμόδιο οργανισμό κοινωνικής ασφάλισης. Σύμφωνα με νέο νόμο, μετά την 3η Νοεμβρίου 2010, ο δεύτερος πυλώνας παύει να είναι υποχρεωτικός. Μέχρι την 1η Μαρτίου 2011, ο εν λόγω νόμος προσέφερε τη δυνατότητα στους υποχρεωτικά ασφαλισμένους υπό τον πρώτο και τον δεύτερο πυλώνα είτε να παραμείνουν στον πρώτο πυλώνα είτε να μείνουν αποκλειστικά στον δεύτερο σε εθελοντική βάση. Στην τελευταία αυτή περίπτωση, όσοι παραμείνουν απλώς στον δεύτερο πυλώνα δεν θα αποκτήσουν περαιτέρω δικαιώματα υπό τον πρώτο πυλώνα μετά την απόφασή τους, αλλά δεν θα απολέσουν τα ήδη κτηθέντα δικαιώματά τους. Το υποχρεωτικό σύστημα παραμένει κατά κύριο λόγο δημόσιο. Η Ουγγαρία επέστρεψε στο συνταξιοδοτικό σύστημα δύο πυλώνων, το οποίο βασίζεται αφενός στην υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση και αφετέρου στην εθελοντική αποταμίευση. Όσοι δεν ασκούν επαγγελματική δραστηριότητα καταβάλλουν ένα κατ' αποκοπή ποσό ύψους 5.100 HUF (19 ευρώ) για να εξασφαλίσουν κάλυψη υγειονομικής περίθαλψης.

Οργάνωση της κοινωνικής προστασίας

Το ουγγρικό καθεστώς κοινωνικής ασφάλισης της Ουγγαρίας περιλαμβάνει πέντε μεγάλους κλάδους. Οι συντάξεις και οι υπηρεσίες υγείας (περιλαμβανομένου του υποχρεωτικού καθεστώτος ασφάλισης κατά των εργατικών ατυχημάτων) υπάγονται στην κοινωνική ασφάλιση. Οι τρεις λοιποί κλάδοι περιλαμβάνουν την ασφάλιση ανεργίας, το καθεστώς οικογενειακής υποστήριξης και το καθεστώς κοινωνικής πρόνοιας.

Η διαχείριση, η οργάνωση και η διοίκηση του ουγγρικού συστήματος κοινωνικής ασφάλισης πραγματοποιούνται σε κεντρικό επίπεδο, ενώ η υπηρεσία των κοινωνικών παροχών είναι αποκεντρωμένη.

Ασφάλιση υγείας

Στην Ουγγαρία, υπάρχει μόνον ένας τύπος ασφάλισης ασθενείας. Το υπουργείο Εθνικών Πόρων (*Nemzeti Erőforrás Minisztérium*) είναι αρμόδιο για την ασφάλιση υγείας και για τον τομέα της υγείας. Το υπουργείο παρακολουθεί τις δραστηριότητες όλων των ασφαλιστών, των ταμείων ασφάλισης υγείας και των παρόχων ιατρικής περίθαλψης που αφορούν τις παροχές υγειονομικής περίθαλψης και εξετάζει επίσης τις καταγγελίες που αφορούν τις διαδικασίες των οργάνων της ασφάλισης υγείας. Το εθνικό ταμείο ασφάλισης υγείας (OEP) λειτουργεί μέσω του κεντρικού οργάνου του καθώς και μέσω των ταμείων ασφάλισης

υγείας των 19 νομών. Ο νόμος καθορίζει τα νομικά καθεστάτα που παρέχουν αυτομάτως δικαίωμα στην ιδιότητα του υποχρεωτικά ασφαλισμένου από τη γέννηση του εν λόγω νομικού καθεστώτος. Ο εργοδότης οφείλει να δηλώσει τους μισθωτούς και να καταβάλει τις εισφορές για τα πρόσωπα που είναι δηλωμένα στα αρμόδια όργανα των φορολογικών αρχών, οι οποίες διαβιβάζουν τα δεδομένα που αφορούν τα δικαιώματα των ασφαλισμένων στα αρμόδια νομαρχιακά ταμεία της ασφάλισης υγείας. Η υγειονομική περίθαλψη χορηγείται από καθορισμένους παρόχους, καθώς και από ιδιωτικούς παρόχους συμβεβλημένους με το Εθνικό ταμείο ασφάλισης υγείας (Országos Egészségbiztosítási Pénztár, OEP).

Ασφάλιση συνταξιοδότησης

Το καθεστώς υποχρεωτικής ασφάλισης σύνταξης μεταρρυθμίστηκε πλήρως το 1997 και τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 1998. Το σημερινό σύστημα απαρτίζεται από δύο πυλώνες. Ο πρώτος πυλώνας παραμένει η υποχρεωτική κρατική σύνταξη, η οποία χρηματοδοτείται από δημόσιους πόρους σε διανεμητική βάση. Το καθεστώς ασφάλισης συνταξιοδότησης (πρώτος πυλώνας) ελέγχεται από το υπουργείο Εθνικών Πόρων (*Nemzeti Erőforrás Minisztérium*) και τελεί υπό τη διαχείριση της Κεντρικής διοίκησης του εθνικού συστήματος ασφάλισης συνταξιοδότησης (*CANPI*) (*Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság, ONYF*) και από τις διευθύνσεις ασφάλισης συνταξιοδότησης των νομαρχιακών γραφείων. Η Διεύθυνση καταβολής συντάξεων, ένας ειδικός φορέας που υπάγεται στην Κεντρική διοίκηση του εθνικού συστήματος ασφάλισης συνταξιοδότησης, είναι κατ' αρχήν αρμόδια για την καταβολή όλων των επιδομάτων σύνταξης στους δικαιούχους (εξαιρουμένου του δεύτερου πυλώνα). Το υποχρεωτικό σύστημα παραμένει κατά κύριο λόγο δημόσιο. Η Ουγγαρία επέστρεψε στο συνταξιοδοτικό σύστημα δύο πυλώνων, το οποίο βασίζεται αφενός στην υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση και αφετέρου στην εθελοντική αποταμίευση.

Ο υπόλοιπος δεύτερος πυλώνας είναι προαιρετικός από την 3η Νοεμβρίου 2010 και η διαχείριση και χρηματοδότησή του έχει ανατεθεί εξ ολοκλήρου σε εγκεκριμένα και ανεξάρτητα ιδιωτικά συνταξιοδοτικά ταμεία, τα οποία ελέγχονται από την ουγγρική Αρχή εποπτείας των χρηματοοικονομικών οργανισμών (*Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete*).

Ασφάλιση ανεργίας

Το σύστημα ασφάλισης ανεργίας βασίζεται επίσης στις ασφαλιστικές εισφορές, με τους εργοδότες και τους μισθωτούς να υποχρεούνται στην καταβολή εισφορών. Για την ενίσχυση της απασχόλησης και τη στήριξη των ανέργων υπάρχουν ενεργητικά και παθητικά μέτρα συναφή με την αγορά εργασίας. Όλοι όσοι διαμένουν στην Ουγγαρία, περιλαμβανομένων των υπηκόων χωρών του ΕΟΧ, μπορούν να απευθύνονται στις υπηρεσίες εύρεσης εργασίας, ανεξαρτήτως ασφαλιστικής σχέσης. Το καθεστώς ασφάλισης ανεργίας υπόκειται στην αρμοδιότητα του υπουργείου Εθνικής Οικονομίας (*Nemzetgazdasági Minisztérium*). Η θεσμική δομή της εθνικής πολιτικής για την απασχόληση χωρίζεται σε δύο κυρίως τύπους: στους αυτόνομους και στους διοικητικούς οργανισμούς. Η εθνική υπηρεσία απασχόλησης αποτελεί τον διοικητικό φορέα του συστήματος απασχόλησης. Περιλαμβάνει τον Εθνικό οργανισμό απασχόλησης (*Foglalkoztatási Hivatal*), τα περιφερειακά κέντρα απασχόλησης, τις τοπικές υπηρεσίες των περιφερειακών κέντρων απασχόλησης και τα περιφερειακά κέντρα ανάπτυξης και κατάρτισης εργατικού δυναμικού. Οι αυτόνομοι οργανισμοί περιλαμβάνουν το Εθνικό συμβούλιο διαβούλευσης, το διαχειριστικό όργανο του ταμείου για την απασχόληση και τα περιφερειακά συμβούλια απασχόλησης.

Καθεστώς οικογενειακής υποστήριξης

Το υπουργείο Εθνικών Πόρων (*Nemzeti Erőforrás Minisztérium*) είναι αρμόδιο για τις οικογενειακές παροχές. Το καθεστώς οικογενειακής υποστήριξης έχει καθολικό χαρακτήρα και σε αυτό δικαιούνται να συμμετέχουν όσοι πολίτες πληρούν τις σχετικές προϋποθέσεις.

Δικαίωμα σε πλήθος παροχών οικογενειακής στήριξης έχουν όλοι οι πολίτες με παιδιά έως ορισμένης ηλικίας. Η διαχείριση και η χορήγηση των παροχών οικογενειακής στήριξης αποτελούν αρμοδιότητα του Δημόσιου Ταμείου της Ουγγαρίας (Magyar Államkincstár) και του Εθνικού ταμείου ασφάλισης υγείας (Országos Egészségbiztosítási Pénztár).

Σύστημα κοινωνικής πρόνοιας

Το καθεστώς κοινωνικής πρόνοιας τελεί υπό τη διαχείριση των αρχών τοπικής αυτοδιοίκησης. Πολλές παροχές κοινωνικής πρόνοιας χορηγούνται από τις αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης. Το υπουργείο Εθνικών Πόρων (Nemzeti Erőforrás Minisztérium) είναι αρμόδιο για την επίβλεψη.

Χρηματοδότηση

Οι παροχές ιατρικής περίθαλψης χρηματοδοτούνται από το Ταμείο υγείας (Egészségbiztosítási Alap). Τα έσοδα του εν λόγω Ταμείου προέρχονται από τις εισφορές και τις συμμετοχές ασφάλισης υγείας και τον κρατικό προϋπολογισμό. Τόσο ο εργαζόμενος όσο και ο εργοδότης οφείλουν να καταβάλλουν εισφορές ασφάλισης υγείας, σε ποσοστό 6% του μικτού μισθού για τον εργαζόμενο και 2% για τον εργοδότη. Δεν υπάρχει ανώτατο όριο όσον αφορά την καταβολή εισφορών. Οι εισφορές εισπράττονται από την Υπηρεσία ελέγχου των φόρων και των οικονομικών. Οι αυτοαπασχολούμενοι που ασκούν συμπληρωματικές δραστηριότητες ή συμμετέχουν σε κοινοπραξίες και λοιποί ανασφάλιστοι ή δικαιούχοι υποχρεούνται να καταβάλλουν εισφορές υγειονομικής περίθαλψης εφόσον συμπληρώσουν ένα έτος συνεχούς μόνιμης διαμονής στην Ουγγαρία. Πλην ορισμένων εξαιρέσεων, η υποχρέωση καταβολής εισφορών υγειονομικής περίθαλψης επεκτείνεται και στα άμεσα εξαρτώμενα μέλη της οικογένειας ή στους συζύγους αυτών.

Το καθεστώς ασφάλισης συνταξιοδότησης (πρώτος πυλώνας) χρηματοδοτείται από τις ασφαλιστικές εισφορές και το έλλειμμα του ταμείου χρηματοδοτείται από τα έσοδα του κρατικού προϋπολογισμού (φορολόγηση), ενώ το προαιρετικό ιδιωτικό συνταξιοδοτικό καθεστώς χρηματοδοτείται μόνο από ασφαλιστικές εισφορές. Για τον πρώτο πυλώνα εφαρμόζεται ανώτατο όριο όσον αφορά τις εισφορές των εργαζομένων, το οποίο όμως δεν ισχύει για τις εισφορές των εργοδοτών.

Το σύστημα ασφάλισης ανεργίας βασίζεται σε έναν χαρακτηριστικό τύπο κοινωνικής ασφάλισης, ήτοι στο διανεμητικό σύστημα.

Οι παροχές οικογενειακής στήριξης χρηματοδοτούνται από τον γενικό προϋπολογισμό.

Το καθεστώς κρατικής κοινωνικής πρόνοιας είναι μη ανταποδοτικού χαρακτήρα, στηρίζεται σε κριτήρια εισοδήματος και χρηματοδοτείται από τον γενικό προϋπολογισμό (σε ποσοστό 80-95%) και από τους προϋπολογισμούς των τοπικών αρχών αυτοδιοίκησης (σε ποσοστό 5-20%).

Το δικαίωμά σας σε παροχές κοινωνικής ασφάλισης όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Τα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης στην Ευρώπη διαφέρουν από χώρα σε χώρα, γι' αυτό και οι σχετικές διατάξεις της ΕΕ αποσκοπούν στον καλύτερο συντονισμό τους. Είναι σημαντικό να υπάρχουν κοινοί κανόνες που διασφαλίζουν την πρόσβαση στις κοινωνικές παροχές ώστε να μη ζημιώνονται οι ευρωπαίοι εργαζόμενοι και άλλοι ασφαλισμένοι όταν ασκούν το δικαίωμά τους για ελεύθερη κυκλοφορία εντός της ΕΕ. Οι κανόνες αυτοί βασίζονται σε τέσσερις αρχές.

- Όταν μετακινείστε εντός της Ευρώπης, είστε πάντα ασφαλισμένος με βάση τη νομοθεσία ενός και μόνο κράτους μέλους: κατά κανόνα, εάν είστε εργαζόμενος, η χώρα αυτή θα

είναι η χώρα στην οποία εργάζεστε, εάν δεν εργάζεστε, θα είναι η χώρα στην οποία διαμένετε.

- Η αρχή της ίσης μεταχείρισης διασφαλίζει ότι έχετε τα ίδια δικαιώματα και υποχρεώσεις με τους πολίτες της χώρας στην οποία είστε ασφαλισμένος.
- Όταν είναι απαραίτητο, περίοδοι ασφάλισης που κατοχυρώνονται σε άλλες χώρες της ΕΕ μπορούν να λαμβάνονται υπόψη για τη χορήγηση κάποιου επιδόματος.
- Οι παροχές σε χρήμα μπορούν να «εξάγονται», εάν ζείτε σε χώρα διαφορετική από εκείνη στην οποία είστε ασφαλισμένος.

Μπορείτε να επικαλείστε τις διατάξεις της ΕΕ για τον συντονισμό της κοινωνικής ασφάλισης στα 27 κράτη μέλη, τη Νορβηγία, την Ισλανδία, το Λιχτενστάιν (ΕΟΧ) και την Ελβετία (31 χώρες συνολικά).

Ορισμένες γενικές πληροφορίες σχετικά με τις διατάξεις της ΕΕ παρέχονται στο τέλος κάθε κεφαλαίου. Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων κοινωνικής ασφάλισης για όσους μετακινούνται ή ταξιδεύουν στην ΕΕ, την Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία ή την Ελβετία διατίθενται στη διεύθυνση: <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

Κεφάλαιο II: Υγειονομική περίθαλψη

Πότε δικαιούστε υγειονομική περίθαλψη;

Δύο κατηγορίες προσώπων έχουν δικαίωμα στις παροχές του καθεστώτος ασφάλισης υγείας:

- οι φορείς του δικαιώματος, δηλαδή τα πρόσωπα που υποχρεούνται στην καταβολή των εισφορών βάσει της προαναφερθείσας νομοθεσίας, για παράδειγμα οι μισθωτοί, οι δημόσιοι υπάλληλοι, οι υπάλληλοι των δημόσιων υπηρεσιών, οι πάροχοι υπηρεσιών ή τα πρόσωπα που εργάζονται στο πλαίσιο άλλων εργασιακών καθεστώτων, οι μεμονωμένοι επιχειρηματίες ή οι επιχειρηματίες που είναι οργανωμένοι σε εταιρεία, το εκκλησιαστικό προσωπικό, τα μέλη ενώσεων. Τα εν λόγω πρόσωπα δικαιούνται να λάβουν όλες τις παροχές (παροχές σε χρήμα και σε είδος, παροχές ατυχήματος) της ασφάλισης υγείας. Στους φορείς του δικαιώματος συγκαταλέγονται επίσης τα πρόσωπα που δικαιούνται επίδομα αναζήτησης εργασίας, τα οποία καταβάλλουν εισφορές σύνταξης επί των παροχών· ωστόσο, τα εν λόγω πρόσωπα δεν δικαιούνται παροχές σε χρήμα· και
- οι δικαιούχοι, δηλαδή, μεταξύ άλλων, οι ανήλικοι, οι μαθητές, οι σπουδαστές που παρακολουθούν πρωινά μαθήματα, οι συνταξιούχοι, τα άτομα με χαμηλό εισόδημα που είναι σε συντάξιμη ηλικία, τα άτομα που λαμβάνουν παροχές μητρότητας σε χρήμα από την ασφάλιση υγείας και παροχές του συστήματος κοινωνικής προστασίας καθώς και τα άτομα που υποχρεούνται να καταβάλλουν εισφορές παροχών ιατρικής περίθαλψης. Τα πρόσωπα αυτά δικαιούνται αποκλειστικά και μόνον παροχές ασφάλισης υγείας σε είδος.

Τι καλύπτεται;

Ιατρική περίθαλψη

Κάθε ασφαλισμένος και δικαιούχος παροχών υγείας δικαιούται να λάβει το σύνολο της περίθαλψης που απαιτεί η κατάσταση της υγείας του. Γενικά η ιατρική περίθαλψη στην Ουγγαρία παρέχεται δωρεάν. Στην περίπτωση που η περίθαλψη δεν παρασχέθηκε βάσει εντολής ιατρού ή εάν παρασχέθηκε με τρόπο διαφορετικό σε σχέση με το καθεστώς αίτησης εισαγωγής στο νοσοκομείο ή εάν ο ασθενής ζητήσει άλλον ιατρό από εκείνον που ορίζεται από τον πάροχο της ιατρικής περίθαλψης, οι δαπάνες που επιβάλλονται από τον πάροχο περίθαλψης καταβάλλονται από τον ασθενή. Προβλέπεται μια υποχρεωτική ατομική συμμετοχή στην περίπτωση των φαρμάκων και των ιατρικών συσκευών.

Φάρμακα

Σε περίπτωση νοσηλείας, τα φάρμακα χορηγούνται δωρεάν. Σε αντίθετη περίπτωση, το ΟΕΡ καλύπτει μέρος ή το σύνολο της δαπάνης όταν τα φάρμακα που χορηγούνται βάσει ιατρικής συνταγής περιλαμβάνονται στη λίστα του συστήματος συμμετοχής της κοινωνικής ασφάλισης. Οι κανόνες που αφορούν την έγκριση από το σύστημα συμμετοχής της κοινωνικής ασφάλισης καθορίζονται μέσω υπουργικού διατάγματος:

- κανονιστική συμμετοχή: 80%, 55%, 25%·
- αυξημένη και μέγιστη κάλυψη, με απόφαση του Εθνικού ταμείου ασφάλισης υγείας (Országos Egészségbiztosítási Pénztár).

Η πλήρης κάλυψη του κόστους ορισμένων φαρμάκων που ανήκουν στην κατηγορία πολύ υψηλής συμμετοχής καταργήθηκε.

Οδοντιατρική περίθαλψη

Στην Ουγγαρία, το κόστος της οδοντιατρικής περίθαλψης είναι αυτό μιας συνήθους επίσκεψης σε ιατρό. Η οδοντιατρική περίθαλψη παρέχεται δωρεάν στα άτομα ηλικίας κάτω των 18 ετών. Οι μαθητές της μέσης και ανώτερης εκπαίδευσης, τα άτομα ηλικίας άνω των 60 ετών και οι έγκυοι (από τον καθορισμό της εγκυμοσύνης μέχρι και 90 ημέρες μετά τον τοκετό) πληρώνουν το κόστος μιας συνήθους επίσκεψης. Στην περίπτωση της οδοντιατρικής περίθαλψης, καθένας οφείλει να καταβάλει τα τεχνικά έξοδα που συνδέονται με τις παροχές. Η σχετική σύμβαση με το Εθνικό ταμείο ασφάλισης υγείας ορίζει ότι το σύστημα κοινωνικής ασφάλισης καλύπτει μόνο τα επείγοντα περιστατικά οδοντιατρικής περίθαλψης των ασφαλισμένων.

Προληπτικές εξετάσεις για την έγκαιρη ανίχνευση ασθενειών

Όλα τα πρόσωπα που δικαιούνται τις παροχές υγείας, τις προληπτικές εξετάσεις και την έγκαιρη διάγνωση ασθενειών στο πλαίσιο της υποχρεωτικής ασφάλισης υγείας μπορούν να τις λάβουν υπό ορισμένες προϋποθέσεις που καθορίζονται ανά ηλικιακή κατηγορία και με ορισμένη συχνότητα. Οι εξετάσεις ανίχνευσης μπορούν να ζητηθούν από τον ασθενή ή από τον θεράποντα ιατρό του· οι στοχοθετημένες εξετάσεις ανίχνευσης της δημόσιας υγείας πραγματοποιούνται βάσει προσωπικής πρόσκλησης. Η συμμετοχή στις εξετάσεις ανίχνευσης είναι προαιρετική — εκτός ορισμένων περιπτώσεων — δεδομένου ότι πρόκειται για το συμφέρον του ενδιαφερομένου. Το μεγαλύτερο μέρος της προληπτικής περίθαλψης παρέχεται από τον οικογενειακό ιατρό.

Οι νοσηλεύτριες διαδραματίζουν επίσης κάποιο ρόλο, και συγκεκριμένα έναν ρόλο ενημέρωσης σχετικά με τις εξετάσεις ανίχνευσης, όπως και οι πάροχοι ιατρικής περίθαλψης στα σχολεία· ορισμένες εξετάσεις υπάγονται στην αρμοδιότητα παρόχων ειδικής περίθαλψης. Προκειμένου να διασφαλίζεται η αποτελεσματικότητα της προληπτικής περίθαλψης, ορισμένοι νόμοι ενδέχεται να θέτουν ως προϋπόθεση για τη δωρεάν παροχή ορισμένων κατηγοριών περίθαλψης τη συμμετοχή στις εξετάσεις ανίχνευσης. Επίσης, σε περίπτωση μη συμμετοχής στις εξετάσεις ανίχνευσης, ενδέχεται να επιβάλλουν την οικονομική συμμετοχή του ενδιαφερομένου στην εν λόγω περίθαλψη. Οι εξετάσεις ανίχνευσης απαλλάσσονται από την καταβολή του κόστους της επίσκεψης.

Για σκοπούς πρόληψης, μετά την 1η Ιανουαρίου 2012, το κάπνισμα απαγορεύεται σε όλους τους κλειστούς δημόσιους χώρους, συμπεριλαμβανομένων των χώρων εργασίας, των εστιατορίων, μπαρ και καφέ. Επιτρέπεται μόνο σε ήδη υφιστάμενους χώρους που χρησιμοποιούνται ως καπνιστήρια.

Περίθαλψη κατ' οίκον

Πρόκειται για περίθαλψη που στόχο έχει τη μείωση του αριθμού των ασθενών που χρήζουν νοσηλείας και τη διασφάλιση της παροχής περισσότερης παρηγορητικής φροντίδας. Στο πλαίσιο αυτό, ο ασφαλισμένος μπορεί να λάβει κατ' οίκον τις υπηρεσίες επαγγελματιών παρόχων υπηρεσιών περίθαλψης που είναι συμβεβλημένοι με το ΟΕΡ. Οι εν λόγω παροχές επιδοτούνται μόνον εφόσον συνταγογραφούνται από ειδικό ιατρό. Η διάρκεια της κατ' οίκον περίθαλψης δεν είναι δυνατόν να υπερβεί τη διάρκεια της περίθαλψης που θα λάμβανε ο ασθενής σε νοσοκομείο για τη συγκεκριμένη ασθένεια.

Νοσοκομειακή περίθαλψη

Η νοσοκομειακή περίθαλψη υποδιαιρείται σε τρία επίπεδα:

- ειδικευμένα νοσοκομεία: τα νοσοκομεία αυτά διαθέτουν ειδικευμένα κέντρα. Πρόκειται για πανεπιστημιακές κλινικές, εθνικά ιδρύματα ομοιόμορφα καταμελημένα στη χώρα τα οποία παρέχουν αποτελεσματική περίθαλψη με τη βοήθεια των νομαρχιακών νοσοκομείων, σε ασθενείς που πάσχουν από σοβαρές ασθένειες ή ειδικές ή σπάνιες ασθένειες. Προκειμένου να διασφαλίζεται η ασφάλεια και η ποιότητα της περίθαλψης,

αυτή πρέπει να παρέχεται στα εν λόγω κέντρα. Για παράδειγμα: θεραπεία ασθενών που πάσχουν από καρκίνο, μεταμοσχεύσεις οργάνων, εγχειρήσεις καρδιάς και άλλες επεμβάσεις που απαιτούν υψηλό βαθμό εξειδίκευσης. Ωστόσο, τα ειδικευμένα νοσοκομεία δέχονται επίσης ασθενείς στους οποίους δεν είναι δυνατόν να παρασχεθεί κατάλληλη περίθαλψη σε τοπικά νοσοκομεία, λόγω έλλειψης εξοπλισμού ή προσωπικού. Τα εν λόγω νοσοκομεία λειτουργούν επίσης ως κέντρα επείγουσας περίθαλψης·

- τοπικά νοσοκομεία: τα περισσότερα νοσοκομεία προτιμούν να λειτουργούν σήμερα ως τοπικά νοσοκομεία. Χάρη στους ευρωπαϊκούς πόρους τα τοπικά νοσοκομεία κατάφεραν να διασφαλίσουν σύγχρονες συνθήκες εργασίας, αξιοπρεπείς συνθήκες φιλοξενίας και αλλαγές, με τη διάθεση της πλεονάζουσας δυναμικότητάς τους σε χρόνιους ασθενείς·
- τοπικά υγειονομικά κέντρα: είναι οργανωμένα γύρω από τα ειδικά νοσοκομεία και τα τοπικά νοσοκομεία και παρέχουν εύκολα προσιτή περίθαλψη στους εξωτερικούς ασθενείς. Η περίθαλψη σε εξωτερικά ιατρεία θα διασφαλίζεται κατόπιν σχετικής ρύθμισης μεταξύ των υπαρχόντων κέντρων.

Οι νοσηλευόμενοι ασθενείς δικαιούνται τις ακόλουθες παροχές έναντι του ημερήσιου κατ' αποκοπή ποσού της νοσηλείας:

- διαγνωστικές εξετάσεις σχετικές με την ασθένεια,
- τη θεραπεία που ορίζει ο ιατρός, συμπεριλαμβανομένων των χειρουργικών επεμβάσεων, του θεραπευτικού υλικού που χρησιμοποιείται κατά τη διάρκεια αυτών, των προθέσεων·
- τα φάρμακα, τις αιμοληψίες, τους επιδέσμους, τα θεραπευτικά εξαρτήματα·
- θεραπευτική φροντίδα·
- συμβουλές υγιεινής ζωής και διατροφής.
- τη διατροφή, τη διαίτα που έχει ορίσει ιατρός.
- την τοποθέτηση του ασθενούς σε θεραπευτικό ίδρυμα για κλινήριες ασθενείς, για όσο διάστημα το απαιτεί η κατάσταση του, ανάλογα με τη διαθεσιμότητα και με σεβασμό των επαγγελματικών και δεοντολογικών απαιτήσεων που απαιτεί η εν λόγω περίθαλψη.

Ο ασθενής δικαιούται επίσης οικονομική συμμετοχή της ασφάλισης υγείας για την απόκτηση της θεραπευτικής συσκευής που του συνταγογραφείται οριστικά, καθώς και οικονομική συμμετοχή στα έξοδα επισκευής και μίσθωσης των συσκευών. Η περίθαλψη που παρέχεται στα νοσοκομεία και στις κλινικές μπορεί να είναι διαφόρων ειδών και να συμπεριλαμβάνει τη διάγνωση, τη θεραπευτική αγωγή, την αποκατάσταση και την υγιεινή. Η εν λόγω περίθαλψη μπορεί να παρέχεται κατά τρόπο συνεχή ή περιοδικό· μπορεί να πρόκειται για μια μοναδικό επεισόδιο ή για μια σταδιακή θεραπεία, της οποίας η παρακολούθηση μπορεί να διασφαλισθεί για ορισμένο χρονικό διάστημα. Υπάρχουν ασθένειες για τις οποίες η θεραπεία παρέχεται βάσει λίστας αναμονής. Στην περίπτωση αυτή, ο ασθενής λαμβάνει την περίθαλψη με τη σειρά που προβλέπεται στην εν λόγω λίστα. Οι λίστες αναμονής είναι διαθέσιμες στους δικτυακούς τόπους των παρόχων υγειονομικής περίθαλψης. Σε περίπτωση επιδείνωσης της ασθένειας, πρέπει να πραγματοποιηθούν νέες εξετάσεις και η κατάταξη στη λίστα αναμονής μπορεί να τροποποιηθεί ανάλογα με τα αποτελέσματα.

Ιατρικές συσκευές

Ο νόμος καθορίζει το ύψος του επιδόματος που μπορεί να χορηγήσει η ασφάλιση υγείας για τις θεραπευτικές συσκευές. Το ποσό και οι συσκευές που καλύπτονται δημοσιεύονται στην εφημερίδα του Εθνικού ταμείου ασφάλισης υγείας. Για να καλύπτονται από το επίδομα, οι συσκευές πρέπει να έχουν συνταγογραφηθεί από ιατρό. Το ύψος του επιδόματος που

χορηγείται στους ασφαλισμένους καθορίζεται ως ποσοστό της τιμής (98/90/80/70 ή 50%), αλλά δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 5.000 HUF (19 ευρώ).

Πώς αποκτάτε πρόσβαση στην υγειονομική περίθαλψη;

Μπορείτε να επιλέξετε ελεύθερα μεταξύ των (προσληφθέντων ή συμβεβλημένων) ιατρών. Οι ασθενείς πρέπει να επιλέγουν έναν γενικό ιατρό. Δεν υπάρχει κανένας γεωγραφικός περιορισμός. Οι ασθενείς έχουν δικαίωμα να αλλάζουν ιατρό μία φορά ανά έτος (ή περισσότερες, εάν συντρέχει λόγος).

Για βασικές παροχές υγειονομικής περίθαλψης μπορείτε να αποταθείτε σε οποιονδήποτε ιατρό ο οποίος είναι συμβεβλημένος με το ΟΕΡ. Η δευτεροβάθμια περίθαλψη, με ή χωρίς νοσηλεία, παρέχεται από τον πάροχο ή το ίδρυμα που έχει ορισθεί για τον σκοπό αυτό ανάλογα με τον δηλωθέντα τόπο κατοικίας ή διαμονής. Εάν ο συνταγογραφών ιατρός είναι ο οικογενειακός ιατρός ο ασθενής παραπέμπεται στο αντίστοιχο αρμόδιο ίδρυμα του τόπου κατοικίας ή του ιατρείου του ιατρού

Το δικαίωμά σας σε παροχές υγειονομικής περίθαλψης όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Εάν διαμένετε προσωρινά ή μόνιμα σε άλλη χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή στην Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία ή την Ελβετία, μπορείτε, τόσο εσείς όσο και η οικογένειά σας, να χρησιμοποιείτε τις υπηρεσίες δημόσιας υγειονομικής περίθαλψης που παρέχονται εκεί. Αυτό δεν σημαίνει απαραίτητα ότι η περίθαλψη θα είναι δωρεάν, πράγμα το οποίο εξαρτάται από τη νομοθεσία της κάθε χώρας.

Εάν προγραμματίζετε προσωρινή παραμονή (διακοπές, επαγγελματικό ταξίδι κ.λπ.) σε άλλη χώρα της ΕΕ ή στην Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία ή την Ελβετία, προμηθευτείτε την ευρωπαϊκή κάρτα ασφάλισης ασθένειας (EHIC) προτού αναχωρήσετε. Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την κάρτα EHIC και πώς να την αποκτήσετε παρέχονται στη διεύθυνση: <http://ehic.europa.eu>.

Εάν προγραμματίζετε να εγκατασταθείτε μόνιμα σε άλλη χώρα της ΕΕ, περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τα δικαιώματά σας σχετικά με παροχές υγειονομικής περίθαλψης παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

Κεφάλαιο III: Παροχές ασθενείας σε χρήμα

Πότε δικαιούστε παροχές ασθενείας σε χρήμα;

Παροχές δικαιούνται οι ασφαλισμένοι και οι μητέρες που φροντίζουν άρρωστο παιδί και δεν μπορούν να εργαστούν.

Τι καλύπτεται;

Ο εργοδότης καταβάλλει επίδομα αδείας (*Tánolléti díj, betegszabadság*) ίσο με το 70% των ημερήσιων μικτών αποδοχών του εργαζομένου για μέγιστο διάστημα 15 εργάσιμων ημερών ετησίως. Ο υπολογισμός βασίζεται στα μέσα ημερήσια ακαθάριστα εισοδήματα (με εξαίρεση τις περιπτώσεις απειλούμενης εγκυμοσύνης).

Οι παροχές ασθενείας (*Tárréhz*) χορηγούνται για μέγιστο χρονικό διάστημα ενός έτους κατά τη διάρκεια ισχύος του καθεστώτος του ασφαλισμένου. Το ύψος του επιδόματος ανέρχεται στο 60% των μέσων μικτών ημερήσιων αποδοχών και δεν υπερβαίνει μηνιαίως το διπλάσιο του μικτού κατώτατου μισθού (156.000 HUF (589 ευρώ)).

Πώς αποκτάτε πρόσβαση σε παροχές ασθενείας σε χρήμα;

Η ανικανότητα προς εργασία πρέπει να πιστοποιείται από γιατρό. Δεν υπάρχει επίσημος χρονικός περιορισμός. Ο ενδιαφερόμενος επανεξετάζεται σε τακτική βάση (κατά τη διακριτική ευχέρεια του ιατρού).

Τα επιδόματα καταβάλλονται από την υπηρεσία ασφάλισης υγείας των νομαρχιακών γραφείων εντός 30 ημερών ή από την εταιρική υπηρεσία πληρωμών κοινωνικής ασφάλισης κατά την ημέρα πληρωμής (ο εργοδότης που απασχολεί περισσότερα από 100 άτομα οφείλει να συστήσει μια υπηρεσία πληρωμών κοινωνικής ασφάλισης).

Το δικαίωμά σας σε παροχές ασθενείας σε χρήμα όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Κατά κανόνα, οι παροχές ασθενείας σε χρήμα (δηλαδή παροχές που συνήθως αντικαθιστούν το εισόδημα που διακόπτεται λόγω ασθενείας) καταβάλλονται σύμφωνα με τη νομοθεσία της χώρας στην οποία είστε ασφαλισμένοι, ανεξάρτητα από τον τόπο της προσωρινής ή μόνιμης κατοικίας σας.*

Όταν εγκαθίσταστε σε άλλη χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στην Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία και την Ελβετία, κάθε φορά που πρέπει να πληρούνται ορισμένες προϋποθέσεις ώστε να δικαιούστε παροχή ασθενείας, ο αρμόδιος φορέας (δηλαδή ο φορέας της χώρας στην οποία είστε ασφαλισμένοι) πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις περιόδους ασφάλισης, διαμονής ή απασχόλησης που έχετε συμπληρώσει βάσει της νομοθεσίας της σχετικής από τις προαναφερθείσες χώρες. Διασφαλίζεται έτσι ότι οι εργαζόμενοι δεν χάνουν την κάλυψη της ασφάλισης ασθενείας όταν αλλάζουν εργασία ή εγκαθίστανται σε άλλο κράτος.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων σας κοινωνικής ασφάλισης, όταν αλλάζετε τόπο διαμονής ή ταξιδεύετε, παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

* Ορισμένες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου και συνεπώς δεν «εξάγονται». Οι παροχές αυτές παρατίθενται στο παράρτημα II στο τέλος του οδηγού.

Κεφάλαιο IV: Παροχές μητρότητας και πατρότητας

Πότε δικαιούστε παροχές μητρότητας και πατρότητας;

Επίδομα εγκυμοσύνης-τοκετού

Τα εν λόγω επιδόματα καταβάλλονται στις γυναίκες οι οποίες κατά τα δύο έτη που προηγήθηκαν της γέννησης του παιδιού, υπήρξαν ασφαλισμένες για διάστημα τουλάχιστον 365 ημερών στο πλαίσιο της ασφάλισης υγείας, και οι οποίες γεννούν:

- ενώ είναι ακόμη ασφαλισμένες (για παράδειγμα, διαθέτουν σύμβαση εργασίας) εντός 42 ημερών από την ημερομηνία λήξης της ασφάλισής τους
- εντός 42 ημερών από την ημερομηνία λήξης της ασφάλισης τους ενώ λαμβάνουν επίδομα ασθενείας λόγω εργατικού ατυχήματος (*Baleseti tárréznz*) (ή εντός 28 ημερών μετά την ολοκλήρωση της εκταμίευσης)
- μετά τη λήξη της ασφάλισής τους ενώ λαμβάνουν επίδομα ασθενείας (*Tárréznz*) (ή εντός 28 ημερών μετά την ολοκλήρωση της εκταμίευσης)

Εάν πληρούνται οι προϋποθέσεις αυτές την ημέρα που αναλαμβάνει τη μέριμνα του παιδιού, οι εν λόγω παροχές καταβάλλονται επίσης στη γυναίκα που αναθρέφει ένα τέκνο με σκοπό την υιοθεσία του. Στην περίπτωση αυτή, τα επιδόματα εγκυμοσύνης και τοκετού οφείλονται για την περίοδο από την ημερομηνία ανάληψης της μέριμνας του παιδιού έως τη λήξη της υπόλοιπης περιόδου της άδειας μητρότητας που ορίζεται από τον νόμο.

Επίδοματα εγκυμοσύνης και τοκετού δεν καταβάλλονται στην ασφαλισμένη, η οποία:

- λαμβάνει το σύνολο του μισθού της κατά τη διάρκεια της άδειας μητρότητας, για το διάστημα κατά το οποίο λαμβάνει το συνολικό ποσό του μισθού της,
- εκτελεί αμειβόμενη εργασία υπό οποιοδήποτε καθεστώς — εκτός της αμοιβής που χορηγείται για παροχές που υπάγονται στο καθεστώς της προστασίας των δικαιωμάτων δημιουργού ή των αμοιβών που απαλλάσσονται από φόρο ατομικού εισοδήματος — ή ασκεί αμειβόμενη δραστηριότητα η οποία απαιτεί την άδεια των αρχών.

Εάν η ασφαλισμένη λαμβάνει μέρος του μισθού της κατά τη διάρκεια της άδειας μητρότητας, τα επιδόματα εγκυμοσύνης και τοκετού ανέρχονται στο ύψος του ποσού του μισθού της που δεν λαμβάνει.

Επίδομα τοκετού

Επίδομα τοκετού δικαιούνται οι γυναίκες που γεννούν και διαμένουν νόμιμα στην Ουγγαρία, οι θετοί γονείς, οι κηδεμόνες ή ο πατέρας σε περίπτωση θανάτου της μητέρας. Τα επιδόματα τοκετού δεν καταβάλλονται στους γονείς οι οποίοι, πριν από τη γέννηση του παιδιού, έδωσαν τη συγκατάθεσή τους στην υιοθεσία του· το νεογέννητο που οποιού η μέριμνα ανατίθεται σε άτομο εκτός των γονέων του, βάσει τελεσίδικης απόφασης της αρχής κηδεμονίας, υπάγεται στο καθεστώς προστασίας της παιδικής ηλικίας.

Τι καλύπτεται;

Επίδομα εγκυμοσύνης-τοκετού

Οι μητέρες δικαιούνται το επίδομα εγκυμοσύνης-τοκετού κατά τη διάρκεια της άδειας μητρότητας, για μέγιστο αριθμό 168 ημερών. Η μέγιστη διάρκεια της άδειας μητρότητας είναι 24 εβδομάδες, εκ των οποίων τέσσερις πρέπει να λαμβάνονται, στον βαθμό που αυτό είναι εφικτό, πριν από την πιθανή ημερομηνία τοκετού. Το επίδομα εγκυμοσύνης-τοκετού

ανέρχεται σε 70% του μέσου ημερομισθίου του ημερολογιακού έτους που προηγείται της πρώτης ημέρας της άδειας τοκετού. Το εν λόγω ποσό καταβάλλεται κατά τη διάρκεια της άδειας τοκετού στη μητέρα ή στη γυναίκα που προτίθεται να υιοθετήσει το παιδί η οποία πληροί τις προϋποθέσεις που αναφέρονται ανωτέρω.

Ιδιαιτερότητες που αφορούν τη συγκεκριμένη παροχή:

- η περίοδος χορήγησης των επιδομάτων εγκυμοσύνης και τοκετού λαμβάνεται υπόψη ως περίοδος υπηρεσίας για τη σύνταξη γήρατος·
- οι γυναίκες που λαμβάνουν επιδόματα εγκυμοσύνης-τοκετού δικαιούνται επίσης τις ίδιες ακριβώς υπηρεσίες υγειονομικής περίθαλψης (για παράδειγμα, περίθαλψη σε εξωτερικά ιατρεία και νοσοκομεία) με όσες είναι ασφαλισμένες υπό πλήρη ασφάλιση υγείας
- για τα άτομα που υποχρεούνται στην καταβολή διατροφής ή που έλαβαν παροχές ασφάλισης υγείας που δεν δικαιούνταν το ποσό των επιδομάτων εγκυμοσύνης και τοκετού μειώνεται κατά μέγιστο ποσοστό 33%·
- δεν δικαιούνται την καταβολή οι σπουδάστριες ανώτερου εκπαιδευτικού ιδρύματος που λαμβάνουν επιδόματα εγκυμοσύνης-τοκετού την πρώτη ημέρα του τρέχοντος εξαμήνου (διδασκτική περίοδος), οι οποίες συμμετέχουν σε πρόγραμμα βασικής κατάρτισης, συμπληρωματικής βασικής κατάρτισης, σε μαθήματα επαγγελματικής επιμόρφωσης ή σε επαγγελματική κατάρτιση ανώτερου επιπέδου σε αναγνωρισμένη σχολή.

Επίδομα τοκετού

Το επίδομα τοκετού αντιστοιχεί σε ένα εφάπαξ κατ'αποκοπή ποσό που ισούται με το 225% της κατώτατης σύνταξης γήρατος ή με το 300% ανά τέκνο σε περίπτωση δίδυμων τέκνων.

Πώς αποκτάτε πρόσβαση σε παροχές μητρότητας και πατρότητας;

Προϋπόθεση για την καταβολή του επιδόματος τοκετού είναι η υποβολή σε τέσσερις τουλάχιστον προγεννητικές ιατρικές εξετάσεις (ή σε μία στην περίπτωση πρόωρου τοκετού) ή η οριστική απόφαση υιοθέτησης ή ανάληψης κηδεμονίας εντός 180 ημερών από την ημερομηνία τοκετού. Μαζί με την αίτηση για το επίδομα υποβάλλονται και τα έγγραφα πιστοποίησης μόνιμης διαμονής.

Το δικαίωμά σας σε παροχές μητρότητας και πατρότητας όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Οι διατάξεις συντονισμού καλύπτουν παροχές μητρότητας και τις συναφείς παροχές πατρότητας. Όταν πρέπει να πληρούνται ορισμένες προϋποθέσεις για να δικαιούστε παροχές, ο αρμόδιος φορέας (δηλαδή ο φορέας της χώρας στην οποία είστε ασφαλισμένοι) πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις περιόδους ασφάλισης, διαμονής ή απασχόλησης που έχετε συμπληρώσει βάσει της νομοθεσίας άλλης χώρας της ΕΕ, καθώς και της Ισλανδίας, του Λιχτενστάιν, της Νορβηγίας ή της Ελβετίας.

Κατά κανόνα, οι παροχές σε χρήμα (δηλαδή παροχές που αντικαθιστούν το εισόδημα που διακόπτεται) καταβάλλονται σύμφωνα με τη νομοθεσία της χώρας στην οποία είστε ασφαλισμένοι, ανεξάρτητα από τον τόπο της προσωρινής ή μόνιμης κατοικίας σας.* Οι παροχές σε είδος (δηλαδή ιατρική περίθαλψη, φάρμακα και νοσοκομειακή περίθαλψη) παρέχονται σύμφωνα με τη νομοθεσία της χώρας διαμονής σας, όπως εάν ήσασταν ασφαλισμένοι εκεί.

* Ορισμένες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου και συνεπώς δεν «εξάγονται». Οι παροχές αυτές παρατίθενται στο παράρτημα II στο τέλος του οδηγού

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων σας κοινωνικής ασφάλισης, όταν αλλάζετε τόπο διαμονής ή ταξιδεύετε, παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

Κεφάλαιο V: Παροχές αναπηρίας

Πότε δικαιούστε παροχές αναπηρίας;

Συντάξεις αναπηρίας

Σύνταξη αναπηρίας δικαιούνται τα άτομα που έχουν υποστεί σωματική βλάβη σε ποσοστό 79% ή μεταξύ 50% και 79%, η οποία τα καθιστά ανίκανα να εργαστούν στη θέση στην οποία απασχολούνταν πριν από την εκδήλωση της βλάβης ή σε άλλη θέση για την οποία διαθέτουν τη σχετική κατάρτιση χωρίς να χρειάζονται αποκατάσταση, και για τα οποία, σύμφωνα με την επίσημη γνωμάτευση εγκεκριμένης ομάδας ειδικών αποκατάστασης, δεν ενδείκνυται τέτοια αποκατάσταση, εφόσον συμπλήρωσαν τα απαραίτητα έτη υπηρεσίας, δεν εργάζονται τακτικά ή ο μισθός τους είναι σαφώς κατώτερος από εκείνον που λάμβαναν προηγουμένως.

Η απαραίτητη περίοδος ασφάλισης για να θεμελιώνεται δικαίωμα στην εν λόγω σύνταξη καθορίζεται ανάλογα με την ηλικία του προσώπου κατά τον χρόνο εκτίμησης της αναπηρίας:

- 2 έτη πριν από την ηλικία των 22 ετών
- 4 έτη για ηλικίες μεταξύ 22 και 24 ετών (3 έτη σε περίπτωση επιλογής βάσει προτιμησιακού ηλικιακού κριτηρίου)
- 6 έτη για ηλικίες μεταξύ 25 και 29 ετών (4 έτη σε περίπτωση επιλογής βάσει προτιμησιακού ηλικιακού κριτηρίου)
- 8 έτη για ηλικίες μεταξύ 30 και 34 ετών (6 έτη σε περίπτωση επιλογής βάσει προτιμησιακού ηλικιακού κριτηρίου)
- 10 έτη για ηλικίες μεταξύ 35 και 44 ετών (8 έτη σε περίπτωση επιλογής βάσει προτιμησιακού ηλικιακού κριτηρίου)
- 15 έτη για ηλικίες μεταξύ 45 και 54 ετών (12 έτη σε περίπτωση επιλογής βάσει προτιμησιακού ηλικιακού κριτηρίου)
- 20 έτη για ηλικίες άνω των 55 ετών (16 έτη σε περίπτωση επιλογής βάσει προτιμησιακού ηλικιακού κριτηρίου)

Τα άτομα που άρχισαν να εργάζονται εντός των 180 ημερών από τη λήξη των σπουδών τους και έμειναν ανάπηρα πριν από την ηλικία των 22 ετών, δικαιούνται παροχές αναπηρίας ανεξάρτητα από τη διάρκεια της περιόδου ασφάλισής τους.

Οι δικαιούχοι σύνταξης γήρατος ή σύνταξης αναπηρίας λόγω εργατικού ατυχήματος ή οι οποίοι προκάλεσαν σκόπιμα την αναπηρία τους δεν δικαιούνται σύνταξη αναπηρίας. Το ίδιο ισχύει για τα άτομα που βρίσκονται σε συντάξιμη ηλικία και έχουν συμπληρώσει τη νόμιμη ηλικία συνταξιοδότησης, εκτός εάν δικαιούται σύνταξη γήρατος βάσει της εξαιρέσης από το όριο ηλικίας ή εάν έχουν ζητήσει τη σύνταξη αναπηρίας βάσει της επανενεργοποίησης του δικαιώματος. Εάν το πρόσωπο φτάσει στη νόμιμη συντάξιμη ηλικία, η σύνταξή του δεν θα υπολογισθεί εκ νέου και θα λάβει την ίδια σύνταξη.

Υπάρχουν τρεις βαθμοί αναπηρίας:

- η τρίτη κατηγορία περιλαμβάνει άτομα με ποσοστό αναπηρίας 50-79%, τα οποία δεν μπορούν να εργαστούν χωρίς αποκατάσταση, όμως η αποκατάσταση δεν συνιστάται στην περίπτωση τους

- η δεύτερη κατηγορία περιλαμβάνει άτομα με βαθμό αναπηρίας άνω του 79%, τα οποία δεν χρειάζονται μόνιμη φροντίδα από τρίτους·
- η πρώτη κατηγορία περιλαμβάνει άτομα με βαθμό αναπηρίας άνω του 79%, τα οποία χρειάζονται μόνιμη φροντίδα από τρίτους.

Το δικαίωμα στη σύνταξη αναπηρίας γεννάται την ημέρα κατά την οποία η αναπηρία επιβεβαιώνεται μέσω ιατρικής γνωμάτευσης, εφόσον πληρούνται όλες οι λοιπές προϋποθέσεις. Εάν ο αιτών διαθέτει σύμβαση εργασίας κατά τη δεδομένη χρονική στιγμή, το δικαίωμα στη σύνταξη αναπηρίας γεννάται από την ημέρα κατά την οποία:

- η σύμβαση δεν ισχύει πλέον και δεν δικαιούται επιδόματα ασθενείας ή επιδόματα ατυχήματος ή
- ο αιτών δεν εργάζεται τακτικά και δεν δικαιούται επιδόματα ασθενείας ή ατυχήματος
- ο αιτών μετατάσσεται σε άλλη θέση η οποία αμείβεται σαφώς λιγότερο.

Σύνταξη αναπηρίας σχετιζόμενη με εργατικό ατύχημα

Η σύνταξη αυτή χορηγείται σε θύματα εργατικού ατυχήματος ή επαγγελματικής ασθένειας που απώλεσαν τουλάχιστον το 50% της ικανότητάς του για εργασία, που δεν εργάζονται τακτικά και των οποίων το εισόδημα είναι σαφώς κατώτερο από εκείνο που λάμβαναν προηγουμένως. Τα άτομα που πάσχουν από πυριτίαση και έχουν απολέσει πάνω από το 40% της ικανότητάς τους για εργασία, που δεν εργάζονται ή δεν εργάζονται τακτικά σε περιβάλλον ή σε χώρο εργασίας απαλλαγμένο από τον κίνδυνο πυριτίασης ή των οποίων το εισόδημα είναι σαφώς κατώτερο από εκείνο που λάμβαναν προηγουμένως, δικαιούνται επίσης την εν λόγω σύνταξη. Για τη σύνταξη αναπηρίας σχετιζόμενης με εργατικό ατύχημα δεν υπάρχει ελάχιστος χρόνος ασφάλισης, παρότι το ύψος της σύνταξης εξαρτάται από τον χρόνο υπηρεσίας. Πρόσωπο που προκάλεσε το ίδιο τα τραύματά του ή που καθυστέρησε σκόπιμα την παρέμβαση του ιατρού ή τη δήλωση του ατυχήματος, δεν δικαιούται σύνταξη αναπηρίας σχετιζόμενης με εργατικό ατύχημα.

Το δικαίωμα στη σύνταξη αναπηρίας λόγω εργατικού ατυχήματος παύει σε περίπτωση αποκατάστασης της αναπηρίας ή εάν το μέσο μηνιαίο εισόδημα του αναπήρου (βάσει του οποίου υπολογίζεται η συνταξιοδοτική εισφορά) που δεν έχει φθάσει σε ηλικία συνταξιοδότησης υπερβαίνει το διπλάσιο του ποσού της σύνταξης και του κατώτατου βασικού μισθού για έξι συναπτούς μήνες.

Πρόσοδος αποκατάστασης

Οι πρόσοδοι αποκατάστασης καταβάλλονται στους ασφαλισμένους:

- με ποσοστό αναπηρίας 50-79%, οι οποίοι δεν μπορούν πλέον να εργαστούν στην προηγούμενη θέση εργασίας τους
- που δεν ασκούν επικερδή δραστηριότητα ή έχουν απολέσει τουλάχιστον το 30% του προηγούμενου εισοδήματός τους και η αναπηρία των οποίων επιδέχεται αποκατάσταση
- που έχουν συμπληρώσει τα απαραίτητα έτη υπηρεσίας βάσει της ηλικίας τους.

Τι καλύπτεται;

Συντάξεις αναπηρίας

Το ύψος της σύνταξης αναπηρίας δεν εξαρτάται μόνον από τον μέσο μισθό του δικαιούχου, αλλά και από την κατηγορία αναπηρίας, την ηλικία του δικαιούχου και τα συμπληρωθέντα έτη υπηρεσίας (ασφάλισης). Κατά κανόνα, ο υπολογισμός του μέσου μισθού που αποτελεί τη βάση για τον υπολογισμό του ύψους της σύνταξης αναπηρίας είναι ο ίδιος με εκείνον

που χρησιμοποιείται για τη σύνταξη γήρατος, με τη διαφορά ότι, εάν ο χρόνος υπηρεσίας που λαμβάνεται υπόψη είναι κατώτερος του διαστήματος που απαιτείται για τη σύνταξη γήρατος, η σύνταξη αναπηρίας υπολογίζεται βάσει του μηνιαίου μέσου όρου του εισοδήματος αυτού ή του εισοδήματος που λήφθηκε κατά το διάστημα αυτό, το οποίο είναι συντομότερο κατά τουλάχιστον 30 ημέρες.

Το ποσό της σύνταξης για την κατηγορία III κυμαίνεται σύμφωνα με τη διάρκεια της περιόδου ασφάλισης:

- περίοδος εισφορών για λιγότερα από 25 έτη: το ύψος της σύνταξης αντιστοιχεί στο 37,5-63% του μέσου μηνιαίου εισοδήματος του ατόμου·
- περίοδος εισφορών για 25 ή περισσότερα έτη: η σύνταξη υπολογίζεται σύμφωνα με τον τύπο υπολογισμού των συντάξεων γήρατος (βλ. [Κεφάλαιο VI Παροχές και συντάξεις γήρατος](#)).

Για τις κατηγορίες II και I, το ύψος της σύνταξης αναπηρίας αυξάνεται αντίστοιχα κατά 5% και κατά 10% του μέσου μηνιαίου εισοδήματος σε σχέση με το μέσο μηνιαίο ποσό που θα καταβαλλόταν για την κατηγορία αναπηρίας III.

Το ύψος της σύνταξης αναπηρίας δεν μπορεί να υπερβαίνει το μέσο μηνιαίο εισόδημα που αποτελεί τη βάση του υπολογισμού της.

Από τις 31 Δεκεμβρίου 2008, το ελάχιστο ποσό της σύνταξης αναπηρίας είναι 28.500 HUF (108 ευρώ) για την κατηγορία III, 29.800 HUF (112 ευρώ) για την κατηγορία II και 30.850 HUF (116 ευρώ) για την κατηγορία I.

Σύνταξη αναπηρίας σχετιζόμενη με εργατικά ατυχήματα

Το ύψος της σύνταξης αναπηρίας που σχετίζεται με εργατικό ατύχημα είναι μεγαλύτερο από εκείνο της σύνταξης αναπηρίας, επειδή οι κανόνες υπολογισμού της είναι ευνοϊκότεροι. Κατόπιν αιτήματος του ενδιαφερομένου, το ύψος της σύνταξης αυτής μπορεί επίσης να υπολογιστεί βάσει του μισθού, που υπόκειται σε υποχρεωτική εισφορά κατά το έτος που προηγήθηκε του ατυχήματος. Το ύψος της σύνταξης ανέρχεται σε 60% του μέσου μηνιαίου μισθού για την κατηγορία III, σε 65% για την κατηγορία II και σε 70% για την κατηγορία I. Επιπλέον, το ποσό της σύνταξης αυξάνεται κατά 1% του μέσου μηνιαίου μισθού ανά πλήρες έτος ασφάλισης. Το συνολικό ποσό του επιδόματος δεν είναι δυνατόν, ωστόσο, να υπερβεί το ποσό του μέσου μηνιαίου μισθού που αποτελεί τη βάση υπολογισμού του. Το ελάχιστο ποσό της σύνταξης αναπηρίας που σχετίζεται με εργατικά ατυχήματα είναι επί του παρόντος 28.600 HUF (108 ευρώ) για την κατηγορία III, 30.000 HUF (113 ευρώ) για την κατηγορία II και 31.000 HUF (117 ευρώ) για την κατηγορία I.

Σε περίπτωση νέου εργατικού ατυχήματος, πρέπει να εξετασθούν οι σωρευτικές συνέπειες όλων των ατυχημάτων. Στην περίπτωση αυτή, η σύνταξη αναπηρίας σχετιζόμενης με εργατικό ατύχημα υπολογίζεται βάσει του μέσου μισθού που λαμβανόταν κατά τον χρόνο του πρώτου ατυχήματος ή του μέσου μισθού που λαμβανόταν κατά τον χρόνο του δεύτερου ατυχήματος, όποιος εκ των δύο είναι υψηλότερος.

Πρόσοδος αποκατάστασης

Το ποσό της αντιστοιχεί στο 120% της σύνταξης αναπηρίας κατηγορίας III και καταβάλλεται για την απαιτούμενη περίοδο αποκατάστασης, για μέγιστο διάστημα τριών ετών, το οποίο μπορεί να παραταθεί για μία μόνο φορά εντός διαστήματος τεσσάρων ετών.

Πώς αποκτάτε πρόσβαση σε παροχές αναπηρίας;

Ως ημερομηνία έναρξης ισχύος του δικαιώματος στην εν λόγω παροχή εκλαμβάνεται η ημερομηνία διάγνωσης της αναπηρίας σε γνωμάτευση της εντεταλμένης ομάδας

εμπειρογνομόνων αποκατάστασης. Εάν η εντεταλμένη ομάδα εμπειρογνομόνων αποκατάστασης δεν προσδιορίζει την ημερομηνία επέλευσης της αναπηρίας, τότε ως τέτοια εκλαμβάνεται η ημερομηνία υποβολής της αίτησης.

Το δικαίωμά σας σε παροχές αναπηρίας όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Ο αρμόδιος φορέας της χώρας στην οποία αιτείστε σύνταξη αναπηρίας λαμβάνει υπόψη τις περιόδους ασφάλισης ή μόνιμης διαμονής που έχετε συμπληρώσει δυνάμει της νομοθεσίας άλλης χώρας της ΕΕ, της Ισλανδίας, του Λιχτενστάιν, της Νορβηγίας ή της Ελβετίας, εάν αυτό είναι απαραίτητο για τη θεμελίωση δικαιώματος παροχών αναπηρίας.

Οι παροχές αναπηρίας καταβάλλονται ανεξάρτητα από τον τόπο της προσωρινής ή μόνιμης κατοικίας σας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, την Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία ή την Ελβετία. * Οι απαραίτητοι διοικητικοί έλεγχοι και ιατρικές εξετάσεις γίνονται κατά κανόνα από τον αρμόδιο φορέα της χώρας στην οποία κατοικείτε. Σε ορισμένες περιπτώσεις, ενδέχεται να σας ζητηθεί να επιστρέψετε στη χώρα από την οποία λαμβάνετε τη σύνταξή σας για να πραγματοποιήσετε εκεί τις εν λόγω εξετάσεις, εφόσον σας το επιτρέπει η κατάσταση της υγείας σας.

Κάθε χώρα εφαρμόζει τα δικά της κριτήρια για τον προσδιορισμό του βαθμού αναπηρίας. Κατά συνέπεια, ενδέχεται ορισμένες χώρες να αναγνωρίζουν για κάποιο πρόσωπο βαθμό αναπηρίας 70%, ενώ σε άλλες χώρες το ίδιο πρόσωπο δεν θεωρείται διόλου ανάπηρο βάσει της εθνικής νομοθεσίας. Αυτό είναι αποτέλεσμα του γεγονότος ότι τα εθνικά συστήματα κοινωνικής ασφάλισης δεν εναρμονίζονται αλλά απλώς συντονίζονται από τις διατάξεις της ΕΕ.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων σας κοινωνικής ασφάλισης, όταν αλλάζετε τόπο διαμονής ή ταξιδεύετε, παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

* Ορισμένες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου και συνεπώς δεν «εξάγονται». Οι παροχές αυτές παρατίθενται στο παράρτημα II στο τέλος του οδηγού

Κεφάλαιο VI: Συντάξεις και παροχές γήρατος

Πότε δικαιούστε παροχές γήρατος;

Η γενική μεταρρύθμιση του ουγγρικού συνταξιοδοτικού συστήματος έλαβε χώρα το 1997. Το σύστημα βασίζεται σε δύο κύριους πυλώνες:

- Ο πρώτος πυλώνας συνιστά σύστημα υποχρεωτικής ασφάλισης σύνταξης που βασίζεται στη διανεμητική αρχή, χρηματοδοτείται από εισφορές και αποτελεί μέρος του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης. Τελεί υπό τη διαχείριση του Υπουργείου Εθνικών Πόρων (*Nemzeti Erőforrás Minisztérium*) και, σε επίπεδο εφαρμογής, υπό τη διαχείριση της κεντρικής διοίκησης του εθνικού συστήματος ασφάλισης συνταξιοδότησης και τις διευθύνσεις της. Η διεύθυνση καταβολής συντάξεων είναι αρμόδια για την καταβολή όλων των συντάξεων που υπάγονται στον πρώτο πυλώνα, καθώς και των σχετικών παροχών. Ο δεύτερος πυλώνας περιλάμβανε τις υποχρεωτικές ιδιωτικές ασφαλίσεις σύνταξης μέσω κεφαλαιοποίησης, τις οποίες διαχειρίζονται πολλά ταμεία ασφάλισης σύνταξης που ελέγχονται από το Υπουργείο Οικονομικών.
- Μετά την 3η Νοεμβρίου 2010, το υποχρεωτικό σύστημα ασφάλισης συνταξιοδότησης έγινε δημόσιο. Η Ουγγαρία επέστρεψε στο συνταξιοδοτικό σύστημα δύο πυλώνων, το οποίο βασίζεται αφενός στην υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση και αφετέρου στην εθελοντική αποταμίευση.

Σύνταξη γήρατος δικαιούνται τα άτομα που έχουν φτάσει την ηλικία που ορίζεται βάσει του νόμου και έχουν συμπληρώσει τα απαιτούμενα έτη υπηρεσίας. Το 2009, το όριο ηλικίας τόσο για τους άνδρες όσο και για τις γυναίκες ορίζεται στα 62 έτη. Η ηλικία συνταξιοδότησης αυξάνεται σταδιακά (μισό έτος για κάθε ηλικιακή κατηγορία) από το 2010 και το 2022 θα είναι το 65ο έτος ηλικίας για όσους έχουν γεννηθεί από το 1957 και μετά. Η πρώτη κατηγορία ασφαλισμένων που επηρεάζεται από την εν λόγω αύξηση αφορά τους γεννηθέντες το 1952.

Τα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης αναλόγως του έτους γέννησης έχουν ως εξής:

Έτος γέννησης	Ηλικία συνταξιοδότησης
Πριν από την 1/1/1952	62
1952	62,5
1953	63
1954	63,5
1955	64
1956	64,5
1957 και εξής	65

Μπορεί να δικαιούται σύνταξη γήρατος ακόμη και ένα πρόσωπο που εξακολουθεί να ασκεί αμειβόμενη δραστηριότητα μέχρι του ανώτατου ορίου εισοδήματος που ορίζεται από το νόμο. Από την 1η Απριλίου 2007, οι δικαιούχοι σύνταξης που ασκούν μισθωτή δραστηριότητα υποχρεούνται να καταβάλλουν εισφορά σύνταξης επί των εισοδημάτων τους. Ύστερα από 365 ημέρες υπηρεσίας (ασφάλισης), η σύνταξή τους αυξάνει κατά 0,45 % του ποσού του μηνιαίου μισθού τους που αποτέλεσε τη βάση του υπολογισμού της εισφοράς.

Πρόωρη συνταξιοδότηση γήρατος

Τα πρόσωπα που έχουν συγκεντρώσει πολλά έτη υπηρεσίας, καθώς και εκείνα που εργάστηκαν σε περιβάλλον ιδιαίτερα επιβλαβές για την υγεία και ανθυγιεινό για τον

οργανισμό, καθώς και τα πρόσωπα που δικαιούνται μείωση της συντάξιμης ηλικίας, μπορούν να συνταξιοδοτηθούν προτού φτάσουν σε συντάξιμη ηλικία.

Από το 2010, οι κανόνες γίνονται αυστηρότεροι με αύξηση του κανονικού ορίου ηλικίας ενώ το δικαίωμα συνταξιοδότησης συνδέεται πλέον με το έτος γέννησης. Η πρόωρη συνταξιοδότηση (*Előrehozott öregségi nyugdíj*) είναι διαθέσιμη για:

- τους άνδρες που έχουν συμπληρώσει το 60ό έτος της ηλικίας τους και γεννήθηκαν το 1950 και τις γυναίκες που έχουν συμπληρώσει το 59ο έτος της ηλικίας και γεννήθηκαν το 1952 και το 1953, εφόσον διαθέτουν 40 έτη υπηρεσίας και έχουν πάψει να ασκούν επικερδή δραστηριότητα.
- για μειωμένη σύνταξη: ισχύουν οι ίδιες προϋποθέσεις ηλικίας και απαιτούνται τουλάχιστον 37 έτη υπηρεσίας. Η μηνιαία μείωση εφαρμόζεται μέχρι τη συμπλήρωση του 62ου έτους της ηλικίας του δικαιούχου (1-365 ημέρες: 0,1%, 366-730 ημέρες: 0,2%, 731-1.095 ημέρες: 0,3%)
- Δύο χρόνια πριν από την προβλεπόμενη ηλικία συνταξιοδότησης αποδίδεται δικαίωμα μόνο πρόωρης συνταξιοδότησης με μειωμένη σύνταξη. Η ρύθμιση αυτή μπορεί να αφορά: άνδρες που γεννήθηκαν μετά την 31η Δεκεμβρίου 1950 ή γυναίκες που γεννήθηκαν μετά την 31η Δεκεμβρίου 1958, εφόσον διαθέτουν τουλάχιστον 37 έτη υπηρεσίας και έχουν πάψει να ασκούν επικερδή δραστηριότητα. Μείωση: 0,3% ανά υπολειπόμενο μήνα, εάν ο αιτών είναι κατά ένα έτος νεότερος από την προβλεπόμενη για αυτόν ηλικία συνταξιοδότησης. Εάν ο αιτών είναι νεότερος από την προβλεπόμενη ηλικία συνταξιοδότησης κατά περισσότερο από ένα έτος, το ποσό της σύνταξης μειώνεται κατά 3,6% συν 0,4% για κάθε υπολειπόμενο μήνα.
- Εφαρμόζονται μεταβατικοί κανόνες:
- για γυναίκες που γεννήθηκαν μεταξύ 1954 και 1958, 3 έτη πριν από τη συμπλήρωση της προβλεπόμενης ηλικίας συνταξιοδότησης
- για άνδρες που γεννήθηκαν το 1952 και το 1953, έχουν συμπληρώσει το 60ό έτος της ηλικίας τους και διαθέτουν τουλάχιστον 42 έτη υπηρεσίας
- για άνδρες που γεννήθηκαν το 1954, έχουν φτάσει σε ηλικία τουλάχιστον 60,5 ετών και διαθέτουν τουλάχιστον 42 έτη υπηρεσίας

Στην περίπτωση αυτή, το ποσό της σύνταξης μειώνεται επίσης εντός του ορίου του 8,4%.

Τα άτομα που ασκούν επαγγέλματα ιδιαίτερα ανθυγιεινά για τον οργανισμό και επιβλαβή για την υγεία (για παράδειγμα, υπόγεια εργασία ή εργασία σε υπερβολικά ζεστή ατμόσφαιρα), τα οποία απαριθμούνται σε σχετικό κατάλογο που περιλαμβάνεται σε ξεχωριστή πράξη και πληρούν τις προϋποθέσεις που προβλέπονται από τον νόμο, δικαιούνται μείωση της συντάξιμης ηλικίας σε σχέση με την ηλικία στην οποία δικαιούνται κανονικά τη σύνταξη και, ως εκ τούτου, να λάβουν πρόωρη συνταξιοδότηση (*Korkeedvezményes öregségi nyugdíj*). Η αρχική μείωση, δύο ετών, ισχύει για άνδρες και γυναίκες που έχουν εργασθεί για 10 και 8 έτη αντίστοιχα σε περιβάλλον που τους παρέχει δικαίωμα μείωσης της συντάξιμης ηλικίας, καθώς και για τα άτομα που έχουν εργασθεί επί 6 έτη σε περιβάλλον με υψηλές πιέσεις. Για κάθε πρόσθετη περίοδο 5, 4 και 3 ετών εργασίας, παρέχεται περαιτέρω μείωση της συντάξιμης ηλικίας κατά ένα έτος (με τη σειρά που αναφέρεται ανωτέρω).

Εξαιρέση από το όριο συντάξιμης ηλικίας ενδέχεται να παρασχεθεί στην περίπτωση που ο εργοδότης δέχεται να χρηματοδοτήσει τη σύνταξη του ενδιαφερομένου έως ότου ο τελευταίος να έχει δικαίωμα στη σύνταξη που χορηγείται στο πλαίσιο της κοινωνικής

ασφάλισης. Στην περίπτωση αυτή, κατά γενικό κανόνα, ο ενδιαφερόμενος μπορεί να συνταξιοδοτηθεί το νωρίτερο πέντε έτη πριν από τη συντάξιμη ηλικία, εφόσον έχει συμπληρώσει τα έτη υπηρεσίας που απαιτούνται για τη χορήγηση πρόωρης συνταξιοδότησης.

Από 1ης Ιανουαρίου 2011 προσφέρεται μια νέα δυνατότητα, τα λεγόμενα «40 συντάξιμα έτη για τις γυναίκες» (*„mők 40 év jogosultsági idővel”*), για όσες γυναίκες διαθέτουν, ανεξαρτήτως ηλικίας, τουλάχιστον 40 συντάξιμα έτη και έχουν πάψει να ασκούν επικερδή δραστηριότητα. Ως συντάξιμος χρόνος λογίζεται οποιοδήποτε διάστημα άσκησης επικερδούς δραστηριότητας ή χορήγησης επιδόματος εγκυμοσύνης-τοκετού (*Terhesség-gyermekágyi segély*), ενίσχυσης φύλαξης παιδιού (*Gyermekgondozási díj*), επιδόματος παιδικής μέριμνας κατ' οίκον (*gyermekgondozási segély*) και επιδόματος ανατροφής τέκνου (*gyermeknevelési támoogatás*) ή επιδόματος μέριμνας συνδεδεμένο με ανατροφή τέκνου (*Ápolási díj*). Απαιτούνται τουλάχιστον 32 έτη άσκησης επικερδούς δραστηριότητας, επιπλέον των περιόδων χορήγησης των ανωτέρω παροχών που σχετίζονται με την ανατροφή τέκνου ή τουλάχιστον 30 έτη άσκησης επικερδούς δραστηριότητας σε περίπτωση χορήγησης του επιδόματος μέριμνας. Ο συντάξιμος χρόνος μειώνεται κατά 1 έτος για κάθε παιδί που έχει ανατραφεί στο ίδιο νοικοκυριό από γυναίκες που έχουν αναθρέψει 5 ή περισσότερα τέκνα με μέγιστη μείωση τα 7 έτη.

Παροχές προσύνταξης

Το 2005, στην αγορά εργασίας θεσπίστηκε ένα νέο εργαλείο. Πρόκειται για το «πρόγραμμα των ετών πριμοδότησης» που αποσκοπεί στο να παρατείνει τη δραστηριότητα των ηλικιωμένων εργαζομένων στην ενεργό απασχόληση. Στόχος του προγράμματος είναι να δοθεί η δυνατότητα στα άτομα που εργάζονται στον δημόσιο τομέα να συνταξιοδοτηθούν σταδιακά και αξιοπρεπώς, επιτρέποντάς τους να ασκήσουν τη δραστηριότητά τους με καθεστώς μερικής απασχόλησης. Οι εργαζόμενοι που εγκαταλείπουν τον δημόσιο τομέα οι οποίοι θα δικαιούνται σύνταξη σε τρία έτη, έχουν συμπληρώσει τουλάχιστον 25 έτη υπηρεσίας και δέχονται να συμμετάσχουν στο πρόγραμμα εργαζόμενοι με καθεστώς μερικής απασχόλησης στο πλαίσιο του προγράμματος, λαμβάνουν 70% του προηγούμενου μισθού τους και παραμένουν εργαζόμενοι έως τη χορήγηση της σύνταξης. Ο χρόνος εργασίας στο πλαίσιο του προγράμματος λαμβάνεται υπόψη για τα δικαιώματα κοινωνικής ασφάλισης. Η εν λόγω παροχή μπορεί να θεωρηθεί παροχή προσύνταξης.

Τι καλύπτεται;

Το ύψος της σύνταξης εξαρτάται από τον μέσο μισθό και τη διάρκεια της υπηρεσίας (περίοδος ασφάλισης). Ο μέσος μισθός που αποτελεί τη βάση του υπολογισμού της σύνταξης καθορίζεται, κατά κανόνα, βάσει του μισθού και των εισοδημάτων που υπόκειντο στην εισφορά σύνταξης μεταξύ της 1ης Ιανουαρίου 1988 και του χρόνου συνταξιοδότησης. Επί του παρόντος, ο μέσος μισθός υπολογίζεται βάσει των καθαρών αποδοχών.

Όσοι είναι ασφαλισμένοι σε ιδιωτικό ταμείο συντάξεων και εισήλθαν στην αγορά εργασίας πριν από το 2010 μπορούν να διατηρήσουν δικαιώματα από το σύστημα του πρώτου πυλώνα (κρατική σύνταξη). Μέχρι τις 30 Νοεμβρίου 2011 μπορούν να αποκτήσουν δικαιώματα για το 75% του συστήματος της κρατικής σύνταξης.

Οι προηγούμενοι μισθοί πολλαπλασιάζονται επί έναν συντελεστή αποτίμησης, προκειμένου το ύψος τους να προσαρμοσθεί στο ύψος των μισθών του δεύτερου έτους προ της σύνταξης. Από το 2008, ο μέσος καθαρός μισθός ορισμένων ετών υπολογίζεται εκ νέου προκειμένου να φτάσει το επίπεδο του έτους που προηγείται της συνταξιοδότησης.

Ελάχιστη σύνταξη

Το ουγγρικό συνταξιοδοτικό σύστημα προβλέπει μια ελάχιστη σύνταξη, με αναγκαία προϋπόθεση τη συμπλήρωση 20ετούς προϋπηρεσίας, ύψους 28.500 HUF (108 ευρώ) μηνιαίως για το 2011. Ωστόσο, εάν το ύψος του μέσου μισθού είναι κατώτερο από το ύψος της ελάχιστης σύνταξης, το ποσό της σύνταξης θα ανέρχεται στο 100% του μέσου μηνιαίου μισθού.

Προσαυξημένη σύνταξη λόγω αναβολής

Τα άτομα που έχουν συμπληρώσει 20 έτη υπηρεσίας και έχουν φτάσει σε συντάξιμη ηλικία, αλλά η σύνταξη δεν τους χορηγήθηκε και συνέχισαν να εργάζονται επί τουλάχιστον 30 ημέρες, θα δικαιούται αύξηση της σύνταξης η οποία αντιστοιχεί σε 0,5% του ποσού της σύνταξης για κάθε περίοδο 30 επιπλέον ημερών. Στην περίπτωση αυτή, το τελικό ποσό της σύνταξης μπορεί να υπερβεί, μετά την αύξηση, τον μέσο μηνιαίο μισθό που αποτελεί τη βάση του υπολογισμού της σύνταξης.

Επιδόματα Θανάτου

Η ουγγρική νομοθεσία προβλέπει δύο τύπους επιδομάτων: επίδομα εξόδων κηδείας και κηδεία δημοσία δαπάνη.

Επίδομα εξόδων κηδείας: Η τοπική αυτοδιοίκηση μπορεί να χορηγήσει επιδόματα κηδείας στο πρόσωπο που αναλαμβάνει την κηδεία του αποθανόντος χωρίς να υποχρεούται να κάνει κάτι τέτοιο ή επειδή, αν και γνωστοί, οι στενότεροι συγγενείς του αποθανόντος δεν είναι σε θέση να αναλάβουν τα έξοδα της κηδείας χωρίς να διακυβεύσουν τα δικά τους μέσα διαβίωσης ή των συγγενών τους. Το ύψος του επιδόματος για ένα πρόσωπο δεν μπορεί να είναι κατώτερο του ελάχιστου ποσού της μηνιαίας σύνταξης γήρατος ανά οικογένεια και, σε περίπτωση προσώπων που ζουν μόνα, δεν μπορεί να είναι κατώτερο του 150% του εν λόγω ποσού. Το ύψος των επιδομάτων κηδείας δεν μπορεί να είναι κατώτερο του 10% του κόστους της φθηνότερης κηδείας, αλλά μπορεί να καλύπτει το σύνολο του κόστους όταν τα έξοδα διακυβεύουν τα μέσα διαβίωσης του αιτούντος ή της οικογένειάς του.

Κηδεία δημοσία δαπάνη: Ο δήμαρχος του αρμόδιου τοπικά δήμου του τόπου θανάτου οφείλει, εντός 30 ημερών από τη γνωστοποίηση του θανάτου, να μεριμνήσει ώστε η κηδεία να χρηματοδοτηθεί από δημόσια κονδύλια, εάν κανένας δεν υποχρεούται να αναλάβει την εν λόγω κηδεία ή εάν το πρόσωπο που υποχρεούται να την αναλάβει δεν ανευρίσκεται ή δεν αναλαμβάνει την κηδεία. Ο δήμος του τόπου τελευταίας κατοικίας του αποθανόντος επιστρέφει τα έξοδα κηδείας στον δήμο του τόπου όπου επήλθε ο θάνατος.

Πώς αποκτάτε πρόσβαση στις παροχές γήρατος;

Οι συνταξιοδοτικές παροχές χορηγούνται μόνον κατόπιν αίτησης που υποβάλλεται με χρήση του ειδικού εντύπου. Εάν διαμένετε στην Ουγγαρία μπορείτε να υποβάλετε το εν λόγω έντυπο σε οποιαδήποτε διεύθυνση ασφάλισης συντάξεων αυτοπροσώπως, ταχυδρομικώς ή ηλεκτρονικά. Τα έντυπα της αίτησης μπορούν να μεταφορτώνονται από τον κυβερνητικό ιστότοπο (<http://www.onyf.hu>) ή να λαμβάνονται από οποιαδήποτε υπηρεσία εξυπηρέτησης πελατών.

Εάν διαμένετε μόνιμα ή προσωρινά εκτός ΕΕ/ΕΟΧ, πρέπει να υποβάλετε την αίτησή σας στην Διεύθυνση κεντρικού μητρώου συντάξεων και πληροφορικής. Εάν η αίτηση δεν υποβληθεί αυτοπροσώπως από τον αιτούντα, το έντυπο πρέπει να φέρει την υπογραφή του και να θεωρηθεί από συμβολαιογράφο ή από το ουγγρικό προξενείο, ή ακόμη από τις τοπικές αρχές.

Το δικαίωμά σας σε παροχές γήρατος όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Οι διατάξεις της ΕΕ για τις συντάξεις γήρατος αφορούν αποκλειστικά τα κρατικά συνταξιοδοτικά συστήματα και όχι τυχόν εταιρικά, επαγγελματικά ή ιδιωτικά συστήματα. Οι διατάξεις αυτές εγγυώνται ότι:

- Σε κάθε χώρα της ΕΕ (καθώς και στην Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία και την Ελβετία) όπου έχετε ασφαλιστεί, το ασφαλιστικό ιστορικό σας διατηρείται μέχρι να φτάσετε σε ηλικία συνταξιοδότησης στην εκάστοτε χώρα.
- Κάθε χώρα της ΕΕ (καθώς και η Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, η Νορβηγία και η Ελβετία) όπου έχετε ασφαλιστεί οφείλει να σας καταβάλει σύνταξη γήρατος, όταν φτάσετε σε ηλικία συνταξιοδότησης. Το ποσό που θα λαμβάνετε από κάθε χώρα εξαρτάται από τη διάρκεια της ασφαλιστικής κάλυψής σας σε αυτή.
- Η σύνταξή σας θα σας καταβάλλεται οπουδήποτε διαμένετε στην ΕΕ (και στην Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία ή την Ελβετία).*

Οφείλετε να υποβάλετε την αίτησή σας στον φορέα συνταξιοδοτικής ασφάλισης της χώρας της ΕΕ (ή της Ισλανδίας, του Λιχτενστάιν, της Νορβηγίας ή της Ελβετίας) όπου ζείτε, εκτός εάν δεν έχετε εργαστεί ποτέ εκεί. Σε τέτοια περίπτωση, πρέπει να υποβάλετε την αίτησή σας στη χώρα όπου εργαστήκατε για τελευταία φορά.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων σας κοινωνικής ασφάλισης, όταν αλλάζετε τόπο διαμονής ή ταξιδεύετε, παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

* Ορισμένες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου και συνεπώς δεν «εξάγονται». Οι παροχές αυτές παρατίθενται στο παράρτημα II στο τέλος του οδηγού.

Κεφάλαιο VII: Παροχές επιζώντων

Πότε δικαιούστε παροχές επιζώντων;

Βασική προϋπόθεση για τη χορήγηση παροχών επιζώντος είναι ο αποθανών να έχει συμπληρώσει τα απαιτούμενα έτη υπηρεσίας ή να λάμβανε σύνταξη γήρατος ή αναπηρίας πριν από τον θάνατό του. Το άτομο που προκάλεσε σκόπιμα τον θάνατο του φορέα του δικαιώματος, σύμφωνα με την κρίση τελεσίδικης δικαστικής απόφασης, δεν δικαιούται παροχές. Η σύνταξη επιζώντων χορηγείται στον χήρο/στη χήρα και στα ορφανά τέκνα σε περίπτωση θανάτου του ασφαλισμένου οφειλόμενου σε εργατικό ατύχημα (επαγγελματική βλάβη).

Σύνταξη χηρείας

Η σύνταξη χηρείας μπορεί να χορηγηθεί στον σύζυγο, στον διαζευγμένο σύζυγο και στον σύντροφο (ανεξαρτήτως φύλου). Ο σύζυγος που συμβίωσε με τον αποθανόντα δικαιούται τη σύνταξη χηρείας στην περίπτωση που έζησε παντρεμένος τουλάχιστον ένα έτος χωρίς διακοπή με τον αποθανόντα πριν από τον θάνατό του και απέκτησε παιδιά με τον αποθανόντα, ή σε περίπτωση που έζησε παντρεμένος επί 10 έτη χωρίς διακοπή με τον αποθανόντα. Εάν, κατά τον χρόνο του γάμου, ο σύζυγος βρισκόταν ήδη στη νόμιμη συντάξιμη ηλικία, η σύνταξη χηρείας χορηγείται μόνον στην περίπτωση που έχουν γεννηθεί παιδιά από τον γάμο (ή την προηγούμενη συμβίωση) ή εάν οι σύζυγοι έζησαν μαζί επί πέντε έτη χωρίς διακοπή από την ημερομηνία του γάμου τους. Η προσωρινή σύνταξη χηρείας παρέχεται στον διαζευγμένο σύζυγο, στον χωρισμένο σύζυγο για διάστημα άνω του ενός έτους, μόνον εάν αυτός λάμβανε διατροφή έως τον θάνατο του αποθανόντος ή εάν δικαστήριο είχε ορίσει την καταβολή διατροφής υπέρ του.

Οι χήροι/χήρες των οποίων οι σύζυγοι μεταπήδησαν στον πρώτο πυλώνα (κρατική σύνταξη) στο διάστημα μεταξύ 3ης Νοεμβρίου 2010 και 31ης Ιανουαρίου 2011 έχουν τη δυνατότητα να επιλέξουν μεταξύ της σύνταξης χηρείας και μιας νέας παροχής, της λεγόμενης «προσόδου χηρείας» (*özvegyi járadék*). Το ύψος της προσόδου χηρείας βασίζεται στο συνολικό συντάξιμο χρόνο.

Επίδομα ορφανού

Το επίδομα ορφανού καταβάλλεται σε οποιοδήποτε παιδί, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που γεννήθηκαν από προηγούμενο γάμο ή συμβίωση και ανατράφηκαν στο ίδιο νοικοκυριό στο πλαίσιο του γάμου ή της συμβίωσης. Τα υιοθετημένα παιδιά δεν δικαιούνται επίδομα ορφανού λόγω θανάτου του βιολογικού γονέα, εκτός εάν αυτά υιοθετήθηκαν από τον/τη σύζυγο του βιολογικού γονέα.

Το εν λόγω επίδομα καταβάλλεται επίσης στα αδέρφια, στα εγγόνια, στα δισέγγονα και στα τρισέγγονα που έζησαν στο ίδιο νοικοκυριό με τον αποθανόντα όταν στην οικογένειά τους δεν υπάρχει κάποιος που να υποχρεούται ή να είναι σε θέση να τους συντηρήσει.

Γονική σύνταξη

Γονική σύνταξη δικαιούται ο γονέας του οποίου το παιδί απεβίωσε αφού συμπλήρωσε τα έτη υπηρεσίας που παρέχουν δικαίωμα σε σύνταξη γήρατος ή σύνταξη αναπηρίας ή ενώ δικαιούτο μία εκ των δύο ειδών συντάξεως, εάν κατά τον χρόνο του θανάτου του παιδιού ο γονέας είναι ανάπηρος ή ηλικίας άνω των 65 ετών και συντηρούταν σε μεγάλο βαθμό από το παιδί του κατά το τελευταίο έτος της ζωής του τελευταίου.

Τι καλύπτεται;

Σύνταξη χηρείας

Η προσωρινή σύνταξη χηρείας παρέχεται συνήθως για διάστημα ενός έτους από την ημερομηνία θανάτου του συζύγου. (έως τρία έτη στην περίπτωση που ο/η χήρος/α έχει τη μέριμνα ορφανού).

Με τη λήξη της εν λόγω περιόδου χορηγείται δικαίωμα προσωρινής σύνταξης χηρείας, εάν το πρόσωπο βρίσκεται σε ηλικία που γεννά δικαίωμα σε σύνταξη γήρατος (δηλαδή σε ηλικία συνταξιοδότησης) ή είναι ανάπηρο ή εάν συντηρεί τουλάχιστον δύο ορφανά (ή ένα ορφανό με αναπηρία ή χρόνια ασθένεια), τα οποία είναι τέκνα του αποθανόντος. Η μόνιμη αυτή σύνταξη καταβάλλεται επίσης στην περίπτωση που κάποια από τις προαναφερθείσες καταστάσεις επέρχεται εντός 15 ετών από τον θάνατο του συζύγου, εφόσον αυτός απεβίωσε πριν από την 1η Μαρτίου 1993, ή εντός 10 ετών, εφόσον απεβίωσε μετά την 28η Φεβρουαρίου 1993.

Το ύψος της προσωρινής σύνταξης χηρείας ανέρχεται σε 60% του ποσού της σύνταξης την οποία λάμβανε ή θα δικαιούτο ο αποθανών. Το ύψος της μόνιμης σύνταξης χηρείας ανέρχεται επίσης σε 60% εάν ο δικαιούχος δεν λαμβάνει ο ίδιος οποιαδήποτε άλλη σύνταξη. Σε άλλη περίπτωση, το ύψος της μόνιμης σύνταξης χηρείας ανέρχεται σε 30% της σύνταξης του αποθανόντος.

Εάν υπάρχουν περισσότεροι δικαιούχοι, η σύνταξη χηρείας κατανέμεται ισομερώς μεταξύ τους. Δεν υπάρχει θεσμοθετημένη ελάχιστη σύνταξη.

Επίδομα ορφανού

Το επίδομα ορφανού καταβάλλεται στα παιδιά έως την ηλικία των 16 ετών ή έως την ολοκλήρωση των σπουδών τους με καθεστώς πλήρους φοίτησης, το αργότερο έως την ηλικία των 25 ετών. Εάν το παιδί καταστεί ανάπηρο πριν από τη λήξη του δικαιώματος του στη σύνταξη, διατηρεί το δικαίωμά αυτό για όσο διάστημα διαρκεί η αναπηρία του, ανεξαρτήτως ηλικίας.

Το ύψος του επιδόματος ορφανού ανέρχεται σε 30% της σύνταξης του αποθανόντος και σε 60% στην περίπτωση που αμφότεροι οι γονείς έχουν αποβιώσει ή που ο επιζών γονέας είναι ανάπηρος. Από 2010, το ύψος της σύνταξης δεν μπορεί να είναι κατώτερο των 24.250 HUF (92 ευρώ). Εάν το παιδί δικαιούται σύνταξη και από τους δύο γονείς του, του χορηγείται εκείνη που αντιστοιχεί σε μεγαλύτερο ποσό.

Γονική σύνταξη

Η γονική σύνταξη υπολογίζεται όπως και η σύνταξη χηρείας υπό τους ίδιους όρους (60% ή 30%). Εάν οι δικαιούχοι είναι περισσότεροι του ενός, η σύνταξη πρέπει να κατανέμεται ισομερώς μεταξύ τους. Δεν υπάρχει θεσμοθετημένη ελάχιστη σύνταξη.

Πώς αποκτάτε πρόσβαση σε παροχές επιζώντων;

Οι συνταξιοδοτικές παροχές χορηγούνται μόνον κατόπιν αίτησης που υποβάλλεται με χρήση του ειδικού εντύπου. Εάν διαμένετε στην Ουγγαρία μπορείτε να υποβάλετε το εν λόγω έντυπο σε οποιαδήποτε διεύθυνση ασφάλισης συντάξεων αυτοπροσώπως, ταχυδρομικώς ή ηλεκτρονικά. Τα έντυπα της αίτησης μπορούν να μεταφορτώνονται από τον κυβερνητικό ιστότοπο (<http://www.onyf.hu>) ή να λαμβάνονται από οποιαδήποτε υπηρεσία εξυπηρέτησης πελατών.

Εάν διαμένετε μόνιμα ή προσωρινά εκτός ΕΕ/ΕΟΧ, πρέπει να υποβάλετε την αίτησή σας στην Διεύθυνση κεντρικού μητρώου συντάξεων και πληροφορικής. Εάν η αίτηση δεν

υποβληθεί αυτοπροσώπως από τον αιτούντα, το έντυπο πρέπει να φέρει την υπογραφή του και να θεωρηθεί από συμβολαιογράφο ή από το συγγρικό προξενείο, ή ακόμη από τις τοπικές αρχές.

Το δικαίωμά σας σε παροχές επιζώντων όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Οι κανόνες που ισχύουν για τις συντάξεις επιζώντων συζύγων ή ορφανών τέκνων και για τα επιδόματα θανάτου είναι εν γένει οι ίδιοι με εκείνους που ισχύουν για τις συντάξεις αναπηρίας και γήρατος (βλ. κεφάλαια V και VI). Συγκεκριμένα, οι συντάξεις επιζώντων και τα επιδόματα θανάτου πρέπει να καταβάλλονται χωρίς μειώσεις, τροποποιήσεις ή αναστολές ανεξαρτήτως του τόπου κατοικίας του επιζώντος συζύγου στην Ευρωπαϊκή Ένωση, στην Ισλανδία, στο Λιχτενστάιν, στη Νορβηγία ή στην Ελβετία*.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων σας κοινωνικής ασφάλισης, όταν αλλάζετε τόπο διαμονής ή ταξιδεύετε, παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

* Ορισμένες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου και συνεπώς δεν «εξάγονται». Οι παροχές αυτές παρατίθενται στο παράρτημα II στο τέλος του οδηγού.

Κεφάλαιο VIII: Παροχές για εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες

Πότε δικαιούστε παροχές για εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες;

Το ουγγρικό σύστημα ασφάλισης υγείας προβλέπει την κάλυψη εργατικού ατυχήματος στις ακόλουθες περιπτώσεις: για ασφαλισμένους και τα εξομοιούμενα πρόσωπα, αυτοαπασχολούμενους (σε ατομικό επίπεδο και σε επίπεδο επιχειρήσεων) που έχουν συνταξιοδοτηθεί ή βρίσκονται σε ηλικία που τους παρέχει δικαίωμα σύνταξης, λαμβάνουν σύνταξη επιζώντος ή σύνταξη από ιδιωτικό ταμείο και οι οποίοι ανήκουν σε συνεταιρισμό και ασκούν αμειβόμενη δραστηριότητα βάσει άλλων συμβάσεων εργασίας.

Η ασφάλιση καλύπτει κάθε τραυματισμό και ασθένεια που συμβαίνει κατά την εργασία ή που συνδέεται με την εργασία, ή που συμβαίνει καθ'οδόν από και προς την εργασία (εργατικά ατυχήματα), καθώς και τις ασθένειες και την επιδείνωση της κατάστασης της υγείας που οφείλεται στην ιδιαίτερη επικινδυνότητα της εκτελούμενης εργασίας (επαγγελματικές ασθένειες). Οι επαγγελματικές ασθένειες καθορίζονται από την κυβέρνηση. Η ασφάλιση δεν καλύπτει τους τραυματισμούς και τις ασθένειες που οφείλονται αποκλειστικά στη συμπεριφορά του θύματος.

Χάρη στην καταβολή από τον εργαζόμενο και τον εργοδότη των υποχρεωτικών εισφορών ασφάλισης υγείας, οι ασφαλισμένοι δικαιούνται επίσης παροχές υγειονομικής περίθαλψης σε περίπτωση ασθένειας. Αυτές είναι:

- παροχές σε είδος υπό μορφή υγειονομικής περίθαλψης
- παροχές σε χρήμα, όπως παροχές λόγω ατυχήματος και επίδομα ατυχήματος.

Τι καλύπτεται;

Παροχές σε είδος

Οι παροχές σε είδος περιλαμβάνουν γενική ιατρική βοήθεια, κάλυψη 100% για φάρμακα, συσκευές και υγειονομική περίθαλψη καθώς και ορισμένες δωρεάν οδοντιατρικές θεραπείες οι οποίες συνδέονται με την ασθένεια ή τον τραυματισμό.

Επιπροσθέτως, η ασφάλιση καλύπτει: Οι ούγγροι πολίτες που παρακολουθούν σπουδές δευτεροβάθμιας ή ανώτατης εκπαίδευσης με καθεστώς πλήρους φοίτησης ή συμμετέχουν σε παρακολουθούν μαθητείας ή πρακτικής κατάρτισης, οι ασθενείς που υποβάλλονται σε θεραπεία σε ιδρύματα κοινωνικής θεραπείας, οι κρατούμενοι, οι εθελοντές που εκτελούν έργα ή δραστηριότητες δημόσιου συμφέροντος και οι εργαζόμενοι που διαθέτουν προσωρινή άδεια εργασίας.

Παροχή ασθένειας σε περίπτωση εργατικού ατυχήματος

Η παροχή ασθένειας σε περίπτωση εργατικού ατυχήματος (*Baleseti táppénz*) χορηγείται στα άτομα που, λόγω εργατικού ατυχήματος ή επαγγελματικής ασθένειας, δεν είναι σε θέση να εργασθούν και δεν είναι σε θέση να εκτελέσουν την εργασία τους χωρίς την υποστήριξη θεραπευτικής συσκευής ή λόγω της κατάστασης της υγείας τους. Οι παροχές αυτές ανέρχονται στο 100% του εισοδήματος (90% στην περίπτωση ατυχήματος κατά τη διάρκεια ταξιδιού). Οι εν λόγω παροχές χορηγούνται επί ένα έτος, και η παράταση της περιόδου χορήγησης τους για ένα έτος είναι δυνατή.

Πρόσδοδος λόγω ατυχήματος

Δικαιούνται πρόσδοδος λόγω ατυχήματος (*Baleseti járadék*) τα άτομα των οποίων η ικανότητα για εργασία μειώνεται σε ποσοστό μεγαλύτερο από 13%-15% λόγω εργατικού ατυχήματος ή επαγγελματικής ασθένειας, τα οποία δεν δικαιούνται παροχές αναπηρίας. Εάν το ποσοστό της ανικανότητας για εργασία είναι μικρότερο ή ίσο με 25%, η παροχή καταβάλλεται για δύο έτη, ενώ σε αντίθετη περίπτωση, καταβάλλεται έως ότου αποκατασταθεί η ικανότητα για εργασία του ατόμου. Το ύψος της παροχής εξαρτάται από το ποσοστό απώλειας της ικανότητας για εργασία και ανέρχεται σε 8, 10, 15 ή 30% του μέσου μηνιαίου εισοδήματος (βλ. επίσης Κεφάλαιο V).

Σύνταξη αναπηρίας σχετιζόμενη με εργατικά ατυχήματα

Βλ. Κεφάλαιο V: Επιδόματα αναπηρίας.

Πώς αποκτάτε πρόσβαση στις παροχές για εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες;

Η νεοσύστατη εξουσιοδοτημένη ομάδα εμπειρογνομόνων αποκατάστασης προβαίνει σε μια σύνθετη αξιολόγηση θεμάτων ιατρικής, κοινωνικής και εργασιακής φύσης. Με βάση αυτήν την αξιολόγηση, η ομάδα αποφαινεται σχετικά με τον βαθμό βλάβης της υγείας, την επαγγελματική ικανότητα, τη δυνατότητα αποκατάστασης, καθώς και τις κατευθύνσεις και τη διάρκεια της αποκατάστασης του ασφαλισμένου.

Οι παροχές χορηγούνται μόνον κατόπιν αίτησης που υποβάλλεται με χρήση του ειδικού εντύπου. Εάν διαμένετε στην Ουγγαρία μπορείτε να υποβάλετε το εν λόγω έντυπο σε οποιαδήποτε υπηρεσία διαχείρισης της υγειονομικής περίθαλψης αυτοπροσώπως, ταχυδρομικώς ή ηλεκτρονικά. Τα έντυπα της αίτησης μπορούν να μεταφορτώνονται από τον κυβερνητικό ιστότοπο (<http://www.oep.hu>) ή να λαμβάνονται από οποιαδήποτε υπηρεσία διαχείρισης συντάξεων.

Εάν διαμένετε μόνιμα ή προσωρινά εκτός ΕΕ/ΕΟΧ, πρέπει να υποβάλετε την αίτησή σας στην κεντρική περιφερειακή υπηρεσία συντάξεων της Ουγγαρίας. Εάν η αίτηση δεν υποβληθεί αυτοπροσώπως από τον αιτούντα, το έντυπο πρέπει να φέρει την υπογραφή του και να θεωρηθεί από συμβολαιογράφο ή από το ουγγρικό προξενείο, ή ακόμη από τις τοπικές αρχές.

Το δικαίωμά σας σε παροχές εργατικού ατυχήματος και επαγγελματικών ασθενειών όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Οι διατάξεις της ΕΕ σχετικά με τις παροχές για εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες μοιάζουν πολύ με τις διατάξεις για τα παροχές ασθένειας (βλ. ενότητες II και III). Για την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως και για την Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία και την Ελβετία, εάν κατοικείτε μόνιμα ή προσωρινά σε χώρα άλλη από εκείνη στην οποία είστε ασφαλισμένοι για εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες, δικαιούστε συνήθως, σε περίπτωση εργατικού ατυχήματος ή επαγγελματικής ασθένειας, υγειονομική περίθαλψη στη χώρα αυτή. Οι παροχές σε χρήμα καταβάλλονται συνήθως από τον οργανισμό στον οποίο είστε ασφαλισμένοι, ακόμη και αν κατοικείτε μόνιμα ή προσωρινά σε άλλη χώρα.*

Όταν πρέπει να πληρούνται ορισμένες προϋποθέσεις για να δικαιούστε παροχές για εργατικά ατυχήματα ή επαγγελματικές ασθένειες, ο φορέας στον οποίο είστε ασφαλισμένοι πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις περιόδους ασφάλισης, διαμονής ή απασχόλησης που έχετε συμπληρώσει βάσει της νομοθεσίας άλλης χώρας της ΕΕ, καθώς και της Ισλανδίας, του

* Ορισμένες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου και συνεπώς δεν «εξάγονται». Οι παροχές αυτές παρατίθενται στο παράρτημα II στο τέλος του οδηγού

Λιχτενστάιν, της Νορβηγίας ή της Ελβετίας. Διασφαλίζεται έτσι ότι οι εργαζόμενοι δεν χάνουν την ασφαλιστική τους κάλυψη όταν αλλάζουν εργασία ή εγκαθίστανται σε άλλο κράτος.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων σας κοινωνικής ασφάλισης, όταν αλλάζετε τόπο διαμονής ή ταξιδεύετε, παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

Κεφάλαιο IX: Οικογενειακά επιδόματα

Πότε δικαιούστε οικογενειακά επιδόματα;

Στην Ουγγαρία, το καθεστώς ενίσχυσης της οικογένειας περιλαμβάνει τις ακόλουθες παροχές:

- οικογενειακά επιδόματα
- - επίδομα παιδικής μέριμνας κατ' οίκον
- επίδομα ανατροφής τέκνου
- επίδομα τοκετού (βλ. Κεφάλαιο IV)
- επίδομα εγκυμοσύνης-τοκετού (βλ. Κεφάλαιο IV)
- -ενίσχυση φύλαξης παιδιού·

Οι τέσσερις πρώτες παροχές χορηγούνται και καταβάλλονται από το Δημόσιο Ταμείο της Ουγγαρίας και τις περιφερειακές υπηρεσίες του· οι δύο τελευταίες παροχές χορηγούνται και καταβάλλονται από το Εθνικό ταμείο ασφάλισης υγείας και τις περιφερειακές υπηρεσίες του, καθώς και από τις υπηρεσίες πληρωμών κοινωνικής ασφάλισης των εταιρειών.

Οικογενειακά επιδόματα

Πρόκειται για ένα μηνιαίο επίδομα που σκοπό έχει την κάλυψη των εξόδων ανατροφής και εκπαίδευσης των παιδιών μιας οικογένειας. Τα οικογενειακά επιδόματα καταβάλλονται στον βιολογικό γονέα, στον/στην σύζυγο του βιολογικού γονέα, στον θετό γονέα, στον ανάδοχο γονέα, στον επαγγελματία ανάδοχο γονέα, στον κηδεμόνα καθώς και σε κάθε πρόσωπο στην οικία του οποίου έχει τοποθετηθεί προσωρινά το παιδί. Ο φορέας του δικαιώματος μπορεί να αιτηθεί οικογενειακά επιδόματα για την κάλυψη δαπανών διατροφής από τη γέννηση του παιδιού, καθώς και για παιδιά ηλικίας μεγαλύτερης από τη σχολική, τα οποία φοιτούν ή είναι εγγεγραμμένα σε δημόσιο εκπαιδευτικό ίδρυμα ηλικίας έως 20 ετών (και σε περίπτωση ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών, έως 23 ετών) και τα οποία ζουν κάτω από την ίδια στέγη με τον φορέα του δικαιώματος. Σε περίπτωση που το παιδί συγκεντρώνει πάνω από ορισμένο αριθμό αδικαιολόγητων απουσιών από το σχολείο, το επίδομα πρέπει να διακόπτεται. Οι σπουδαστές που φοιτούν στην ανώτατη εκπαίδευση δεν είναι επιλέξιμοι. Το παιδί που ζει προσωρινά χωριστά από την οικογένειά του επειδή παρακολουθεί σπουδές εντός της χώρας ή στο εξωτερικό ή για λόγους ιατρικής θεραπείας, θεωρείται επίσης παιδί που αναθρέφεται στην οικογενειακή εστία.

Επίδομα παιδικής μέριμνας κατ' οίκον

Τα επιδόματα παιδικής μέριμνας κατ' οίκον καταβάλλονται στον γονέα, τον ανάδοχο γονέα ή τον κηδεμόνα για το παιδί που αναθρέφεται κάτω από τη στέγη του έως την ηλικία των τριών ετών ή, σε περίπτωση διδύμων, έως το τέλος του πρώτου έτους υποχρεωτικής σχολικής φοίτησης και, σε περίπτωση παιδιού που πάσχει από χρόνια ασθένεια ή βαριά αναπηρία, έως την ηλικία των 10 ετών. Το επίδομα μπορεί να καταβληθεί και σε έναν από τους παππούδες εφόσον το παιδί έχει συμπληρώσει το πρώτο έτος της ζωής του και διαμένει και αναθρέφεται στην εστία τους με γραπτή συναίνεση των γονέων. Ο γονέας που λαμβάνει επίδομα παιδικής μέριμνας κατ' οίκον δεν μπορεί να ασκήσει μισθωτή δραστηριότητα έως ότου το παιδί συμπληρώσει ένα έτος ζωής. Αφού το παιδί συμπληρώσει το πρώτο έτος ζωής, ο γονέας μπορεί να εργάζεται έως 30 ώρες την εβδομάδα ή περισσότερο, εφόσον εργάζεται στο σπίτι. Ο γονέας άρρωστου παιδιού μπορεί να ασκεί επικερδή δραστηριότητα χωρίς χρονικό περιορισμό, αφού το παιδί έχει συμπληρώσει το πρώτο έτος ζωής. Ο γονέας διδύμων ηλικίας άνω του ενός έτους μπορεί να εργάζεται με πλήρη απασχόληση, αλλά λαμβάνει στην περίπτωση αυτή μόνο το βασικό

ποσό του επιδόματος παιδικής μέριμνας κατ' οίκον. Σε περίπτωση που επιλέγει να εργάζεται έως 30 ώρες την εβδομάδα, δικαιούται το υψηλότερο ποσό για τα δίδυμα. Οι παππούδες δεν μπορούν να ασκούν επικερδή δραστηριότητα μέχρι το παιδί να συμπληρώσει το 3ο έτος της ηλικίας του, ενώ μετά την ηλικία των 3 ετών, ο δικαιούχος μπορεί να εργάζεται έως 30 ώρες την εβδομάδα ή περισσότερο εφόσον εργάζεται στο σπίτι.

Επίδομα ανατροφής τέκνου

Το επίδομα αυτό καταβάλλεται στον γονέα, στον ανάδοχο γονέα ή στον κηδεμόνα που αναθρέφει στο νοικοκυριό του τρία ή περισσότερα ανήλικα παιδιά. Το εν λόγω επίδομα χορηγείται από τη χρονική στιγμή κατά την οποία το μικρότερο από τα παιδιά γίνεται τριών ετών και έως ότου γίνει οκτώ ετών. Το άτομο που λαμβάνει επίδομα ανατροφής τέκνου, μπορεί να ασκεί αμειβόμενη δραστηριότητα διάρκειας έως 30 ωρών την εβδομάδα ή χωρίς περιορισμό εάν ασκεί τη δραστηριότητα στην οικία του. Το επίδομα παιδικής μέριμνας κατ' οίκον και το επίδομα ανατροφής τέκνου δεν καταβάλλονται σωρευτικά.

Βοήθημα τοκετού και επίδομα εγκυμοσύνης-τοκετού

Βλ. Κεφάλαιο IV.

Ενίσχυση φύλαξης παιδιού

Ο γονέας που θεωρείται ασφαλισμένος στην ασφάλιση υγείας — η μητέρα ή ο πατέρας— μπορεί να λάβει, έως ότου το παιδί γίνει 2 ετών, ενίσχυση φύλαξης παιδιού. Η εν λόγω ενίσχυση καταβάλλεται σε έναν από τους γονείς μετά τη λήξη της περιόδου χορήγησης των επιδομάτων εγκυμοσύνης και τοκετού ή ύστερα από χρονικό διάστημα ίσης διάρκειας με την εν λόγω περίοδο. Η εν λόγω παροχή δεν καταβάλλεται στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- όταν ο δικαιούχος ασκεί οποιοδήποτε είδος αμειβόμενης δραστηριότητας (με εξαίρεση την αμοιβή για υπηρεσίες που καλύπτονται δικαιώματα δημιουργού) ή ασκεί αμειβόμενη δραστηριότητα για την οποία απαιτείται επίσημη άδεια ·
- ο δικαιούχος λαμβάνει το συνολικό ποσό του μισθού του ενώ βρίσκεται σε άδεια (εάν καταβάλλεται μέρος μόνο του μισθού του, η ενίσχυση φύλαξης παιδιού αντιστοιχεί στο μέρος του υπολειπόμενου μισθού) ·
- ο δικαιούχος λαμβάνει άλλες τακτικές παροχές σε χρήμα (για παράδειγμα, παροχές ασθενείας, σύνταξη αναπηρίας ή γήρατος), οι οποίες προβλέπονται από τον Νόμο III του 1993 σχετικά με τη διοίκηση του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης και τις σχετικές παροχές ·
- ο δικαιούχος δεν μπορεί να αναθρέψει το παιδί του στην οικία του, όταν το παιδί έχει τοποθετηθεί αλλού προσωρινά, έχει ανατεθεί προσωρινά ή για μεγάλο χρονικό διάστημα σε εκπαιδευτικό ίδρυμα ή είναι οικότροφο σε κοινωνικό ίδρυμα για περισσότερες από 30 ημέρες ·
- το παιδί του δικαιούχου τοποθετήθηκε σε μονάδα ημερήσιας φύλαξης, με εξαίρεση τα ιδρύματα ένταξης ή επανένταξης ·
- ο δικαιούχος τελεί υπό προφυλάκιση ή πάσης φύσεως κράτηση ή έχει φυλακισθεί.

Το ύψος της ενίσχυσης φύλαξης παιδιού ανέρχεται στο 70% του μέσου ημερομισθίου χωρίς να υπερβαίνει το 70% του διπλάσιου του ελάχιστου νόμιμου μισθού.

Τι καλύπτεται;

Οικογενειακό επίδομα

Το 2011, το οικογενειακό επίδομα ορίζεται ως εξής (κάθε μήνα):

- για οικογένειες με ένα παιδί, 12.200 HUF (46 ευρώ),

- για μονογονεϊκές οικογένειες με ένα παιδί, 13.700 HUF (52 ευρώ),
- για οικογένειες με δύο παιδιά, 13.300 HUF (50 ευρώ) ανά παιδί,
- - για μονογονεϊκές οικογένειες με δύο παιδιά, 14.800 HUF (56 ευρώ) ανά παιδί,
- για οικογένειες με τρία ή περισσότερα παιδιά, 16.000 HUF (60 ευρώ) ανά παιδί,
- - για μονογονεϊκές οικογένειες με τρία ή περισσότερα παιδιά, 17.000 HUF (64 ευρώ) ανά παιδί,
- για οικογένειες με παιδί που πάσχει από χρόνια ασθένεια ή σοβαρή αναπηρία, 23.000 HUF (87 ευρώ),
- για μονογονεϊκές οικογένειες με παιδί που πάσχει από χρόνια ασθένεια ή σοβαρή αναπηρία, 25.900 HUF (98 ευρώ).

Το επίδομα οφείλεται και καταβάλλεται για ολόκληρο τον μήνα, ανεξάρτητα από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης και την ημερομηνία διακοπής των παροχών.

Επίδομα παιδικής μέριμνας κατ' οίκον

Το μηνιαίο επίδομα παιδικής μέριμνας κατ' οίκον ισούται με το ποσό της ελάχιστης σύνταξης γήρατος ανεξάρτητα από τον αριθμό των παιδιών, με εξαίρεση τα δίδυμα, οπότε το ποσό πολλαπλασιάζεται ανάλογα με το αριθμό των παιδιών· για κλάσματα του μήνα, το επίδομα υπολογίζεται σε τριακοστά της μηνιαίας σύνταξης.

Επίδομα ανατροφής τέκνου

Το επίδομα ανατροφής τέκνου ισούται με το ποσό της ελάχιστης σύνταξης γήρατος ανεξάρτητα από τον αριθμό των παιδιών· για κλάσματα του μήνα, το επίδομα υπολογίζεται σε τριακοστά της μηνιαίας σύνταξης.

Ενίσχυση φύλαξης παιδιού·

Το ύψος της ενίσχυσης φύλαξης παιδιού ανέρχεται στο 70% των ημερήσιων μέσων μικτών αποδοχών του προηγούμενου έτους, με ανώτατο όριο το 70% του διπλάσιου του ελάχιστου μισθού.

Πώς αποκτάτε πρόσβαση στα οικογενειακά επιδόματα;

Το υπουργείο Εθνικών Πόρων (*Nemzeti Erőforrás Minisztérium*) είναι αρμόδιο για τις οικογενειακές παροχές. Οι εν λόγω παροχές χρηματοδοτούνται από τον γενικό προϋπολογισμό και από το ταμείο ασφάλισης υγείας (*Egészségbiztosítási Pénztár*), ωστόσο η διαχείριση και η χορήγησή τους έχει ανατεθεί στο Δημόσιο Ταμείο της Ουγγαρίας και στο Εθνικό ταμείο ασφάλισης υγείας.

Οι αιτήσεις για τη χορήγηση των εν λόγω παροχών υποβάλλονται στο Δημόσιο Ταμείο της Ουγγαρίας. Ειδικά έντυπα αίτησης διατίθενται στα περιφερειακά παραρτήματα ή μέσω του Διαδικτύου. Η ηλεκτρονική διεύθυνση είναι: www.allamkincstar.gov.hu. Τα έντυπα διατίθενται επίσης στα Αγγλικά. Παρέχονται επίσης εκτεταμένες υπηρεσίες τηλεφωνικής υποστήριξης στην ουγγρική γλώσσα, στον αριθμό +36-1-452-2900.

Το δικαίωμά σας σε οικογενειακά επιδόματα όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Τα χαρακτηριστικά και το ύψος των οικογενειακών επιδομάτων ποικίλουν σημαντικά από το ένα κράτος στο άλλο.* Είναι επομένως σημαντικό να γνωρίζετε ποιο κράτος είναι υπεύθυνο

* Ορισμένες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου και συνεπώς δεν «εξάγονται». Οι παροχές αυτές παρατίθενται στο παράρτημα II στο τέλος του οδηγού.

να σας χορηγεί τα επιδόματα αυτά και ποιες προϋποθέσεις πρέπει να πληρούνται. Οι γενικές αρχές για τον προσδιορισμό της σχετικής νομοθεσίας διατίθενται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=849&langId=el>.

Η χώρα που είναι υπεύθυνη για την καταβολή των οικογενειακών επιδομάτων πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις περιόδους ασφάλισης που έχετε συμπληρώσει βάσει της νομοθεσίας άλλης χώρας της ΕΕ, καθώς και της Ισλανδίας, του Λιχτενστάιν, της Νορβηγίας ή της Ελβετίας, εάν αυτό είναι απαραίτητο ώστε να πληρούνται οι προϋποθέσεις για τη χορήγηση του επιδόματος.

Εάν μια οικογένεια δικαιούται επιδόματα βάσει της νομοθεσίας περισσότερων της μίας χωρών, λαμβάνει κατά κανόνα τα υψηλότερα ποσά των παροχών που προβλέπονται βάσει της νομοθεσίας μίας από τις χώρες αυτές. Με άλλα λόγια, η οικογένεια αντιμετωπίζεται ωσάν όλα τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα να διαμένουν και να είναι ασφαλισμένα στη χώρα με την ευνοϊκότερη νομοθεσία.

Τα οικογενειακά επιδόματα δεν μπορούν να καταβάλλονται εις διπλούν για την ίδια περίοδο και για το ίδιο μέλος της οικογένειας. Υπάρχουν κανόνες προτεραιότητας σύμφωνα με τους οποίους προβλέπεται η αναστολή των επιδομάτων από μία χώρα μέχρι του ποσού εκείνων που καταβάλλονται από τη χώρα που είναι κατά βάση αρμόδια για την καταβολή τους.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων σας κοινωνικής ασφάλισης, όταν αλλάζετε τόπο διαμονής ή ταξιδεύετε, παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

Κεφάλαιο X: Ανεργία

Πότε δικαιούστε παροχές ανεργίας;

Ως αιτών εργασία νοείται το πρόσωπο που έχει εγγραφεί ως αιτών εργασία στην εθνική υπηρεσία απασχόλησης, δηλαδή πληροί τις απαραίτητες νόμιμες και λοιπές προϋποθέσεις που του επιτρέπουν να εργάζεται (για παράδειγμα, το πρόσωπο δεν χρειάζεται άδεια εργασίας)· οι πολίτες των χωρών της ΕΕ/του ΕΟΧ θεωρούνται, ωστόσο, αιτούντες εργασία, ακόμη και αν χρειάζονται άδεια εργασίας. Αιτούντες εργασία δεν νοούνται οι σπουδαστές που παρακολουθούν σπουδές πλήρους φοίτησης ή πρόσωπα που δικαιούνται σύνταξη γήρατος και δεν έχουν εισοδήματα από άλλες δραστηριότητες, με εξαίρεση την περιστασιακή εργασία. Ο αιτών εργασία οφείλει να συνεργάζεται με την εθνική υπηρεσία απασχόλησης.

Δικαίωμα στα επίδομα αιτούντος εργασία, τα οποία αντιστοιχούν στο επίδομα μίας ημέρας για κάθε πέντε δεδουλευμένες ημέρες, έχουν όσοι εργάστηκαν τουλάχιστον 365 ημέρες στη διάρκεια των τεσσάρων ετών που προηγούνται της χρονικής στιγμής κατά την οποία άρχισαν να αναζητούν εργασία. Η ελάχιστη διάρκεια κατά την οποία χορηγείται το επίδομα αιτούντος εργασία είναι 73 ημέρες, ενώ η μεγαλύτερη διάρκεια είναι 270 ημέρες.

Το βοήθημα αιτούντος εργασία χορηγείται στους αιτούντες εργασία που έχουν συμπληρώσει 200 ημέρες ασφάλισης κατά την τελευταία τετραετία. Για περισσότερες λεπτομέρειες, ανατρέξτε στην ενότητα «Τι καλύπτεται;».

Τι καλύπτεται;

Το καθεστώς των παροχών ανεργίας περιλαμβάνει τις ενεργητικές παροχές και τις παθητικές παροχές. Για τους αιτούντες εργασία, στις παθητικές παροχές περιλαμβάνονται η πληροφόρηση σχετικά με την αγορά εργασίας, η επαγγελματική καθοδήγηση και η παροχή συμβουλών, συμβουλές σχετικά με την τοπική απασχόληση και προσφορές εργασίας. Οι αιτούντες εργασία μπορούν επίσης να συμμετέχουν σε προγράμματα κατάρτισης και σύστασης επιχειρήσεων. Επιπλέον, υπάρχουν πολλοί τρόποι στήριξης της απασχόλησης μέσω των εργοδοτών, συμπεριλαμβανομένης της στήριξης για τη δημιουργία και διατήρηση θέσεων απασχόλησης και της στήριξη για τη δημιουργία θέσεων για νέους και άτομα με ειδικές ανάγκες. Η ενεργός στήριξη περιλαμβάνει δύο τύπους οικονομικών παροχών που τίθενται στη διάθεση όσων έχασαν την εργασία τους: το επίδομα και το βοήθημα αιτούντος εργασία. Δεν προβλέπεται χορήγηση ειδικού επιδόματος για τους ασφαλισμένους αυτοαπασχολούμενους, οι οποίοι λαμβάνουν το ίδιο επίδομα αιτούντος εργασία με τους μισθωτούς εργαζομένους.

Επίδομα αιτούντος εργασία

Ο νόμος προβλέπει δύο στάδια χορήγησης των επιδομάτων αιτούντος εργασία:

- Το πρώτο στάδιο ισούται με το ήμισυ της συνολικής διάρκειας χορήγησης του επιδόματος με μέγιστο όριο τις 91 ημέρες. Το ποσό του επιδόματος αιτούντος εργασία ανέρχεται στο 60% του μέσου προηγούμενου μισθού, με ένα κατώτατο και ένα ανώτατο όριο τα οποία αντιστοιχούν συγκεκριμένα στο 60% και το 120% του ελάχιστου νόμιμου μισθού (επομένως, στην περίπτωση που ο ελάχιστος μισθός είναι 78.000 HUF (294 ευρώ), το κατώτατο όριο είναι 46.800 HUF (177 ευρώ) και το ανώτατο όριο είναι 93.600 HUF (353 ευρώ)/μηνιαίως)
- - η διάρκεια της δεύτερης περιόδου αντιστοιχεί στον υπολειπόμενο αριθμό ημερών κατά τις οποίες ο άνεργος δικαιούται το επίδομα, με μέγιστο αριθμό τις 179 ημέρες. Κατά το εν λόγω διάστημα, το ποσό του επιδόματος ανέρχεται σε 60% του ελάχιστου νόμιμου μισθού.

Το ύψος του εν λόγω επιδόματος υπολογίζεται βάσει του μέσου μισθού που λάμβανε ο δικαιούχος κατά το ημερολογιακό έτος προτού χάσει την εργασία του. Εάν ο αιτών εργασία εργάστηκε σε περισσότερους εργοδότες κατά τη συγκεκριμένη περίοδο, το ύψος του επιδόματος υπολογίζεται βάσει του μέσου μισθού που έλαβε από όλους τους εργοδότες. Εάν δεν είναι εφικτός ο καθορισμός του μέσου μισθού του αιτούντος εργασία, το ύψος του επιδόματος υπολογίζεται βάσει του εθνικού μέσου όρου των μισθών στον κλάδο όπου απασχολήθηκε τελευταία ο αιτών ή σε παρεμφερή κλάδο.

Η καταβολή του επιδόματος αιτούντος εργασία παύει εάν το ζητήσει ο ενδιαφερόμενος, σε περίπτωση που έχει διαγραφεί από το μητρώο ή δικαιούται σύνταξη γήρατος ή αναπηρίας, ή εάν λαμβάνει εισόδημα από άλλες δραστηριότητες για περισσότερες από 90 ημέρες, με εξαίρεση την περιστασιακή απασχόληση, εάν συγκατατίθεται να παρακολουθήσει πρόγραμμα κατάρτισης κατά τη διάρκεια του οποίου λαμβάνει επίδομα ίσο με τον ελάχιστο νόμιμο μισθό ή ξεκινάει να παρακολουθεί σπουδές πλήρους φοίτησης ή εφόσον η διάρκεια χορήγησης των επιδομάτων λήξει ή ο δικαιούχος αποβιώσει ή εάν δεν επιστρέψει στην Ουγγαρία μετά την περίοδο απασχόλησης στο εξωτερικό (μέγιστης διάρκειας 3 μηνών), η οποία του αναγνωρίστηκε σύμφωνα με τους κανονισμούς για τον συντονισμό της κοινωνικής ασφάλισης.

Βοήθημα αιτούντος εργασία

Σύμφωνα με την αρχή του δικαίου καμία ομάδα ανέργων δεν πρέπει να τυγχάνει λιγότερο ευνοϊκής μεταχείρισης από κάποια άλλη. Έτσι, το βοήθημα αιτούντος εργασία καταβάλλεται σε αιτούντα εργασία:

- ο οποίος δεν λαμβάνει σύνταξη αναπηρίας, παροχή αναπηρίας σχετιζόμενη με εργατικό ατύχημα ή παροχή ασθενείας, και
- επιθυμεί να εργαστεί αλλά δεν κατάφερε να βρει εργασία, ή δε αρμόδια υπηρεσία απασχόλησης δεν είναι σε θέση να του προτείνει κατάλληλη απασχόληση, καθώς και τα πρόσωπα:
 - που έλαβαν επιδόματα αιτούντος εργασία για μέγιστο χρονικό διάστημα 180 ημερών και για τα οποία η καταβολή των επιδομάτων έπαυσε με τη λήξη της προκαθορισμένης περιόδου καταβολής, ή
 - τα οποία εργάστηκαν επί 200 ημέρες κατά τη διάρκεια των τεσσάρων τελευταίων ετών πριν από τη χρονική στιγμή κατά την οποία κατέστησαν αιτούντες εργασία και δεν έχουν δικαίωμα στο επίδομα αιτούντος εργασία, ή
 - τα οποία, κατά την υποβολή της αίτησης, απέχουν λιγότερο από πέντε έτη από τη νόμιμη συντάξιμη ηλικία και έλαβαν, επί τουλάχιστον 140 ημέρες, επίδομα αιτούντος εργασία, το οποίο πλέον δεν δικαιούνται.

Ο νόμος καθορίζει τη διάρκεια χορήγησης του βοηθήματος αιτούντος εργασία για καθεμία από τις τρεις αυτές κατηγορίες. Η διάρκεια ορίζεται σε 90 ημέρες για την πρώτη ομάδα (αιτούντες εργασία που εξάντλησαν το δικαίωμά του σε επιδόματα αιτούντος εργασία) εκτός εάν πρόκειται για άτομο ηλικίας 50 ετών, οπότε η εν λόγω διάρκεια ορίζεται σε 180 ημέρες. Για τη δεύτερη ομάδα (αιτούντες εργασία που εργάστηκαν 200 ημέρες κατά τα προηγούμενα τέσσερα ημερολογιακά έτη αλλά δεν δικαιούνται επίδομα αιτούντος εργασία) η αντίστοιχη διάρκεια ορίζεται σε 90 ημέρες. Για την τρίτη ομάδα (αιτούντες εργασία που πλησιάζουν τη συντάξιμη ηλικία) δεν υπάρχει συγκεκριμένη περίοδος. Στην προκειμένη περίπτωση, ο νόμος ορίζει ότι η αποζημίωση μπορεί να χορηγηθεί έως ότου το συγκεκριμένο άτομο αποκτήσει δικαίωμα σε σύνταξη γήρατος. Το ύψος της αποζημίωσης ανέρχεται στο 40% του ελάχιστου μισθού (31.200 HUF (118 ευρώ)) κατά τον χρόνο υποβολής

της αίτησης, Εάν ο υπολογισμός του επιδόματος αιτούντος εργασία βασίστηκε σε ποσό χαμηλότερο από το προαναφερθέν, το βοήθημα θα ισούται με το χαμηλότερο αυτό ποσό.

Οι αιτούντες εργασία που λαμβάνουν αποζημίωση δικαιούνται να εργάζονται με προσωρινή άδεια εργασίας. Αντίθετα με το επίδομα αιτούντος εργασία, τα εισοδήματα από την εν λόγω προσωρινή εργασία δεν έχουν καμία επίπτωση στην καταβολή του επιδόματος αιτούντος εργασία. Κατά τα άλλα, οι κανόνες κατάργησης και αναστολής της αποζημίωσης αιτούντος εργασία είναι εν γένει οι ίδιοι με εκείνους που ισχύουν για το επίδομα αιτούντος εργασία.

Πώς αποκτάτε πρόσβαση στις παροχές ανεργίας;

Τα άτομα που χάνουν την εργασία τους πρέπει να εγγραφούν στο αρμόδιο υποκατάστημα της Κεντρικής υπηρεσίας απασχόλησης. Επίσης, πρέπει να δηλωθούν ως άτομα που αναζητούν ενεργά εργασία και να συνεργάζονται με την εν λόγω υπηρεσία. Για περισσότερες πληροφορίες, βλ. www.munka.hu.

Το δικαίωμά σας σε παροχές ανεργίας όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Αρμόδιο για τη χορήγηση παροχών ανεργίας είναι συνήθως το κράτος μέλος στο οποίο απασχολείστε. Ειδικές διατάξεις ισχύουν για τους μεθοριακούς εργαζόμενους και άλλους διασυνοριακούς εργαζόμενους, οι οποίοι έχουν διατηρήσει τον τόπο κατοικίας τους σε κράτος μέλος διαφορετικό από εκείνο στο οποίο εργάζονται.

Περίοδοι ασφάλισης ή απασχόλησης που έχουν συμπληρωθεί σε άλλες χώρες της ΕΕ, καθώς και στην Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία ή την Ελβετία, ενδέχεται να χρησιμοποιηθούν ώστε να πληρούνται οι προϋποθέσεις χορήγησης.

Εάν θέλετε να αναζητήσετε εργασία σε άλλη χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στην Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία ή την Ελβετία, μπορείτε υπό ορισμένες προϋποθέσεις να εξαγάγετε τις παροχές αυτές για ορισμένο χρονικό διάστημα.*

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων σας κοινωνικής ασφάλισης, όταν αλλάζετε τόπο διαμονής ή ταξιδεύετε, παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

* Ορισμένες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου και συνεπώς δεν «εξάγονται». Οι παροχές αυτές παρατίθενται στο παράρτημα II στο τέλος του οδηγού.

Κεφάλαιο XI: Ελάχιστοι πόροι διαβίωσης

Πότε δικαιούστε παροχές λόγω ελάχιστων πόρων διαβίωσης;

Στην Ουγγαρία, υπάρχουν τρεις τύποι ειδικών μη ανταποδοτικών παροχών:

- πρόσδοδος αναπηρίας ·
- μη ανταποδοτικό επίδομα γήρατος
- επίδομα κίνησης.

Επιπλέον, χορηγείται επίδομα στα άτομα που βρίσκονται σε οικονομικά ενεργό ηλικία.

Πρόσδοδος αναπηρίας ·

Πρόσδοδος αναπηρίας καταβάλλεται στα πρόσωπα που, σύμφωνα με γνωμάτευση της αρμόδιας ιατρικής επιτροπής του εθνικού ιδρύματος ιατρών εμπειρογνομόνων, περιήλθε σε πλήρη ανικανότητα για εργασία πριν από την ηλικία των 25 ετών και δεν λαμβάνει σύνταξη ούτε παροχή ατυχήματος. Το δικαίωμα στην εν λόγω πρόσδοδο μπορεί να χορηγηθεί από την πρώτη ημέρα του μήνα κατά τον οποίο ο αιτών γίνεται 18 ετών. Δικαίωμα σε πρόσδοδο αναπηρίας δεν έχουν τα άτομα που έχουν τοποθετηθεί δωρεάν σε ίδρυμα.

Μη ανταποδοτικό επίδομα γήρατος

Πρόσδοδος γήρατος χορηγείται στους ηλικιωμένους που δεν διαθέτουν επαρκή εισοδήματα για τη συντήρησή τους. Συγκεκριμένα, χορηγείται στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- άτομα ηλικίας 62 ετών και άνω ή άτομα σε νόμιμη συντάξιμη ηλικία που ζουν με τον/την σύζυγό ή τον/την σύντροφό τους και το κοινό μηνιαίο εισόδημά τους δεν υπερβαίνει το 160% της ελάχιστης νόμιμης σύνταξης γήρατος ·
- άτομα ηλικίας 62 ετών και άνω τα οποία μένουν μόνα τους, ή σε συντάξιμη ηλικία αλλά κάτω των 75 ετών και των οποίων το μηνιαίο εισόδημα δεν υπερβαίνει το 95% της ελάχιστης νόμιμης σύνταξης γήρατος ·
- άτομα που μένουν μόνα τους, ηλικίας 75 ετών και άνω και των οποίων το μηνιαίο εισόδημά δεν υπερβαίνει το 130% της ελάχιστης νόμιμης σύνταξης γήρατος. Το ποσό της σύνταξης που καταβάλλεται εξαρτάται από την κατηγορία στην οποία ανήκει ο δικαιούχος.

Το επίδομα γήρατος δεν μπορεί να χορηγηθεί ή να καταβληθεί σε περίπτωση που ο δικαιούχος τελεί υπό κράτηση ή φυλάκιση, διαμένει περισσότερο από τρεις μήνες στο εξωτερικό ή εάν πρόκειται για πολίτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης του οποίου η άδεια παραμονής έληξε ή ανακλήθηκε.

Επίδομα κίνησης

Τα επίδομα αυτά χορηγούνται προκειμένου να αντισταθμισθούν τα πρόσθετα έξοδα μετακίνησης των ατόμων με σημαντικά μειωμένη κινητικότητα. Δεν δικαιούνται το συγκεκριμένο επίδομα τα άτομα που λαμβάνουν επίδομα αναπηρίας.

Επίδομα για άτομα που βρίσκονται σε οικονομικά ενεργό ηλικία

Το εν λόγω επίδομα χορηγείται προκειμένου να διασφαλίσει ένα ελάχιστο βιοτικό επίπεδο για τα άτομα που βρίσκονται σε οικονομικά ενεργό ηλικία (ηλικίας από 18 ετών έως την ηλικία συνταξιοδότησης) τα οποία δεν απασχολούνται, δεν σπουδάζουν και δεν διαθέτουν επαρκείς πόρους διαβίωσης.

Τι καλύπτεται;

Πρόσδοος αναπηρίας

Η πρόσδοος αναπηρίας ανέρχεται σε 33.330 HUF (126 ευρώ) μηνιαίως.

Μη ανταποδοτικό επίδομα γήρατος

Όσον αφορά τη σύνταξη γήρατος, εάν ο δικαιούχος δεν ζει μόνος, το ύψος του επιδόματος ανέρχεται στο 80% της ελάχιστης νόμιμης σύνταξης γήρατος· για όσους εμπίπτουν στη δεύτερη κατηγορία (ηλικίας 62 έως 75 ετών και ζουν μόνοι τους), το ύψος της σύνταξης ανέρχεται σε 95% της ελάχιστης νόμιμης σύνταξης γήρατος και για όσους εμπίπτουν στην Τρίτη κατηγορία (νοικοκυριά που αποτελούνται από ένα άτομο ηλικίας άνω των 75 ετών) ανέρχεται στο 130% της ελάχιστης νόμιμης σύνταξης γήρατος. Οι δικαιούχοι μπορούν να ασκούν αμειβόμενη δραστηριότητα, εφόσον τα εισοδήματά τους δεν υπερβαίνουν το 40% του ποσού της ελάχιστης νόμιμης σύνταξης γήρατος.

Επίδομα κίνησης

Το ύψος του εν λόγω επιδόματος είναι το γινόμενο του βασικού ποσού του επιδόματος μετακίνησης επί τον συντελεστή που εφαρμόζεται στην κατηγορία στην οποία ανήκει ο ενδιαφερόμενος. Το βασικό ποσό είναι 7.000 HUF (26 ευρώ) ετησίως και ο συντελεστής στην παρούσα περίπτωση είναι 1. Ο συντελεστής είναι 3,5 για τα άτομα ηλικίας ενός έως 62 ετών είναι φοιτητές ή εργαζόμενοι. Στην περίπτωση που το άτομο με αναπηρία ανατρέφει ανήλικα παιδιά στην οικία του, δικαιούται επίσης, επιπλέον του ποσού του επιδόματος που λαμβάνει κανονικά, ένα συμπληρωματικό ποσό το οποίο αντιστοιχεί στο 50% του βασικού ποσού. Εάν, στο ίδιο νοικοκυριό, περισσότερα άτομα με σημαντικά μειωμένη κινητικότητα ανατρέφουν παιδιά, έχουν όλα δικαίωμα σε συμπληρωματικό επίδομα, ανεξάρτητα από τον αριθμό των παιδιών που ανατρέφουν. Κατά τη διάρκεια του έτους επέλευσης του αιτίου της μειωμένης κινητικότητας, το ύψος του επιδόματος κινητικότητας υπολογίζεται αναλογικά από την πρώτη ημέρα του μήνα που έπεται της υποβολής της αίτησης.

Επίδομα για άτομα που βρίσκονται σε οικονομικά ενεργό ηλικία

Δύο τύποι παροχών σε χρήμα καταβάλλονται στο πλαίσιο αυτό, ήτοι το τακτικό κοινωνικό επίδομα και η επιδότηση μισθού. Το ύψος του τακτικού κοινωνικού επιδόματος εξαρτάται από το μέγεθος, τη σύνθεση και το εισόδημα της οικογένειας ενώ το ύψος της επιδότησης μισθού είναι σταθερό.

Πώς αποκτάτε πρόσβαση στα επιδόματα λόγω ελάχιστων πόρων διαβίωσης;

Το καθεστώς κοινωνικής πρόνοιας τελεί υπό τη διαχείριση των αρχών τοπικής αυτοδιοίκησης, οι οποίες χορηγούν τα επιδόματα κοινωνικής πρόνοιας. Η πρόσδοος αναπηρίας χορηγείται από την αρμόδια τοπική υπηρεσία κοινωνικής ασφάλισης και καταβάλλεται από την αρχή συντάξεων.

Η αξιολόγηση της επιλεξιμότητας πραγματοποιείται από τις τοπικές αρχές. Ο αιτών καλείται να συμπληρώσει το σχετικό έντυπο και να επισυνάψει έγγραφα που πιστοποιούν το ύψος του οικογενειακού εισοδήματος (στην περίπτωση του επιδόματος για άτομα που βρίσκονται σε οικονομικά ενεργό ηλικία (*aktív korúak ellátása*) απαιτούνται επίσης έγγραφα που πιστοποιούν την κατάσταση των περιουσιακών στοιχείων της οικογένειας). Σε ορισμένες περιπτώσεις απαιτείται η προσκόμιση και άλλων εγγράφων, όπως του πιστοποιητικού αναπηρίας ή της λήξης του επιδόματος αιτούντος εργασία (*Álláskeresési járadék*) από τη δημόσια υπηρεσία απασχόλησης. Η τοπική αρχή λαμβάνει τη σχετική απόφαση χορήγησης επιδόματος εντός διαστήματος 22 εργάσιμων ημερών, το οποίο μπορεί να παραταθεί κατά 22 εργάσιμες ημέρες.

Το δικαίωμά σας σε επιδόματα λόγω ελάχιστων πόρων διαβίωσης όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Ορισμένες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου και συνεπώς δεν «εξάγονται». Οι παροχές αυτές παρατίθενται στο παράρτημα II στο τέλος του οδηγού.

Ο συντονισμός των κανόνων της ΕΕ αφορά μόνο την κοινωνική ασφάλιση και όχι τις παροχές κοινωνικής πρόνοιας.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων σας κοινωνικής ασφάλισης, όταν αλλάζετε τόπο διαμονής ή ταξιδεύετε, παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

Κεφάλαιο XII: Μακροχρόνια περίθαλψη

Πότε δικαιούστε μακροχρόνια περίθαλψη;

Κοινωνικές υπηρεσίες παρέχονται σε άτομα με εξάρτηση. Το είδος των παρεχόμενων υπηρεσιών περίθαλψης εξαρτάται από τις ανάγκες του ατόμου και διαφέρει ανάλογα.

Υπηρεσίες μακροχρόνιας περίθαλψης για ηλικιωμένους

Οι υπηρεσίες αυτές παρέχονται:

- σε συνάρτηση με τον βαθμό εξάρτησης του ενδιαφερομένου ·
- εάν ο ενδιαφερόμενος χρειάζεται φροντίδα για περισσότερες από 4 ώρες ημερησίως, παρέχεται περίθαλψη σε οίκο ευγηρίας.
- εάν ο ενδιαφερόμενος χρειάζεται φροντίδα για περισσότερες από 4 ώρες ημερησίως, παρέχεται περίθαλψη σε οίκο ευγηρίας.

Υπηρεσίες μακροχρόνιας περίθαλψης για αναπηρίες

Ο ενδιαφερόμενος θα πρέπει να πάσχει από:

- ορισμένους τύπους αναπηρίας ·
- τύφλωση ή σοβαρές βλάβες στην όραση ·
- κώφωση ή οξεία απώλεια της ακοής ·
- διανοητική αναπηρία εκ γενετής ή που έχει εκδηλωθεί πριν από την ηλικία των 14 ετών ·
- σοβαρή σωματική ή/και λειτουργική αναπηρία που καθιστά αναγκαία τη βοήθεια από τρίτους.

Υπηρεσίες μακροχρόνιας περίθαλψης ψυχικά ασθενών και εξαρτημένων ατόμων και υπηρεσίες μακροχρόνιας περίθαλψης αστέγων

Προϋπόθεση για την πρόσβαση στις εν λόγω υπηρεσίες είναι η εξάρτηση σοβαρού βαθμού (η οποία δεν επιτρέπει στο άτομο να επιτελεί επαρκώς τις καθημερινές του δραστηριότητες).

Επίδομα μέριμνας

Χορηγείται σε άτομα που παρέχουν μακροχρόνια φροντίδα σε ανάπηρα μέλη της οικογένειάς τους ή σε άτομα ηλικίας κάτω των 18 ετών που πάσχουν από ανίατη ασθένεια.

Τι καλύπτεται;

Δεν υπάρχει συγκεκριμένος ορισμός για τη μακροχρόνια περίθαλψη ούτε ξεχωριστό καθεστώς μακροχρόνιας περίθαλψης. Οι υπηρεσίες μακροχρόνιας περίθαλψης παρέχονται στο πλαίσιο του συστήματος υγείας και κοινωνικής πρόνοιας. Οι υπηρεσίες μακροχρόνιας περίθαλψης υπάγονται στο καθεστώς κοινωνικής πρόνοιας και χρηματοδοτούνται από τον κρατικό προϋπολογισμό. Χορηγούνται παροχές τόσο σε χρήμα όσο και σε είδος.

Επίδομα μέριμνας

Για τα άτομα με σοβαρές αναπηρίες, το ύψος της παροχής ισούται με το 100% της ελάχιστης σύνταξης, ενώ για τα άτομα με σοβαρές αναπηρίες που χρειάζονται εντατική φροντίδα η παροχή ανέρχεται στο 130% της ελάχιστης σύνταξης.

Πώς αποκτάτε πρόσβαση στη μακροχρόνια περίθαλψη;

Όσον αφορά τις υπηρεσίες μακροχρόνιας περίθαλψης, η προσωπική περίθαλψη κοινωνικού χαρακτήρα (κοινωνικές υπηρεσίες) παρέχεται σύμφωνα με τον νόμο περί κοινωνικής πρόνοιας από το κράτος και τις αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης. Οι αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης είναι αρμόδιες για την οργάνωση των υπηρεσιών. Επίσης, ανάλογες υπηρεσίες παρέχονται από ΜΚΟ και εκκλησίες, οι οποίες ωστόσο είναι προαιρετικού χαρακτήρα. Υποχρέωση παροχής κοινωνικών υπηρεσιών έχουν μόνο οι αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης.

Όσον αφορά την προσωπική περίθαλψη κοινωνικού χαρακτήρα (κοινωνικές υπηρεσίες), η παροχή περίθαλψης κατ' οίκον ή σε οίκους ευγηρίας προϋποθέτει τη διενέργεια λεπτομερούς αξιολόγησης. Τα εξαρτώμενα άτομα δεν υπόκεινται σε τακτική επαναξιολόγηση. Η παροχή μακροχρόνιας περίθαλψης για άτομα με αναπηρίες, ψυχικά ασθενείς και εξαρτημένα άτομα προϋποθέτει τακτική επαναξιολόγηση. Οι παροχές επανεξετάζονται και αξιολογείται εκ νέου ανά πενταετία προκειμένου να εξακριβωθεί η κατάσταση της υγείας του δικαιούχου την εκάστοτε χρονική στιγμή και να καταρτιστεί ή να τροποποιηθεί το ατομικό σχέδιο ανάπτυξης για την προσεχή πενταετία. (Εάν η κατάσταση της υγείας του δικαιούχου δεν απαιτεί την παροχή φροντίδας, ο δικαιούχος παύει να νοσηλεύεται σε ίδρυμα.) Εφαρμόζεται μια εθνική κλίμακα αξιολόγησης, η οποία λαμβάνει υπόψη τις καθημερινές δραστηριότητες του ατόμου, τις κοινωνικές ανάγκες του και τις ανάγκες που σχετίζονται με την κατάσταση της υγείας του.

Τα επιδόματα υπόκεινται σε έλεγχο εισοδηματικών πόρων. Κατά κανόνα, το κόστος της υπηρεσίας καλύπτεται από το άτομο που περιθάλπεται. Εάν όμως αυτό είναι άπορο (και δεν υπάρχει υπεύθυνος συγγενής ικανός να αναλάβει τη φροντίδα του), η υπηρεσία χορηγείται δωρεάν.

Το δικαίωμά σας σε μακροχρόνια περίθαλψη όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Οι παροχές μακροχρόνιας περίθαλψης υπάγονται επίσης στους κανόνες της ΕΕ για τον συντονισμό της κοινωνικής ασφάλισης, όπως οι παροχές ασθενείας. Οι παροχές μακροχρόνιας περίθαλψης σε χρήμα καταβάλλονται σύμφωνα με τη νομοθεσία της χώρας στην οποία είστε ασφαλισμένοι, ανεξάρτητα από τη χώρα στην οποία διαμένετε προσωρινά ή μόνιμα.*

Οι παροχές μακροχρόνιας περίθαλψης σε είδος χορηγούνται σύμφωνα με τη νομοθεσία της χώρας στην οποία διαμένετε προσωρινά ή μόνιμα ωσάν να ήσαστε ασφαλισμένος στη χώρα αυτή.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων σας κοινωνικής ασφάλισης, όταν αλλάζετε τόπο διαμονής ή ταξιδεύετε, παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

* Ορισμένες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου και συνεπώς δεν «εξάγονται». Οι παροχές αυτές παρατίθενται στο παράρτημα II στο τέλος του οδηγού.

Παράρτημα I: Χρήσιμες διευθύνσεις και χρήσιμοι δικτυακοί τόποι

Για ζητήματα κοινωνικής ασφάλισης που αφορούν περισσότερες από μία χώρες της ΕΕ, μπορείτε να αναζητήσετε τον φορέα με τον οποίο επιθυμείτε να επικοινωνήσετε στον κατάλογο φορέων που διατηρεί η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και διατίθεται στη διεύθυνση: <http://ec.europa.eu/social-security-directory>.

Για ζητήματα που αφορούν παροχές ασφάλισης σε δύο ή περισσότερα κράτη μέλη πρέπει να απευθύνεστε στους ακόλουθους φορείς:

Υπουργείο Εθνικών Πόρων
Nemzeti Erőforrás Minisztérium
Arany János utca 6-8
1051 Budapest
www.nefmi.gov.hu
<http://www.kormany.hu/en/ministry-of-national-resources>

Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας
Nemzetgazdasági Minisztérium
Honvéd utca 13-15
1054 Budapest
1373 Budapest, Pf. 609.
www.ngm.gov.hu
<http://www.kormany.hu/en/ministry-for-national-economy>

Εθνικό ταμείο ασφάλισης υγείας
Országos Egészségbiztosítási Pénztár, OEP
Váci út 73/a
1139 Budapest
www.oep.hu

Κεντρική διοίκηση του εθνικού συστήματος ασφάλισης σύνταξης
Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság, ONYF
Visegrádi u. 49
1132 Budapest
www.onyf.hu

Εθνικός οργανισμός απασχόλησης
Foglalkoztatási Hivatal
Kálnária tér 7
1089 Budapest
www.munka.hu

Κεντρική Στατιστική Υπηρεσία της Ουγγαρίας
Központi Statisztikai Hivatal, KSH
Keleti Károly u. 5-7
1024 Budapest

Δημόσιο Ταμείο της Ουγγαρίας
Magyar Államkincstár
Hold u. 4.

1054 Budapest
www.allamkincstar.gov.hu

Αρχή εποπτείας χρηματοοικονομικών οργανισμών της Ουγγαρίας
Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete
Krisztina krt. 39
1013 Budapest
www.pszaf.hu

Παράρτημα II: Ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές

Ορισμένες παροχές κοινωνικής ασφάλισης, οι λεγόμενες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα¹, παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου. Οι παροχές αυτές σε χρήμα δεν μπορούν επομένως να «εξαχθούν» σε περίπτωση εγκατάστασής σας σε άλλη χώρα της Ευρώπης, ακόμη και αν εξακολουθείτε να είστε ασφαλισμένος στην Ουγγαρία. Οι ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές για την Ουγγαρία είναι οι ακόλουθες:

- Πρόσδοδος αναπηρίας (διάταγμα αριθ. 83/1987 (XII. 27.) του Υπουργικού Συμβουλίου για την πρόσοδο αναπηρίας) ·
- μη ανταποδοτικό επίδομα γήρατος (νόμος III του 1993 περί κοινωνικής διοίκησης και κοινωνικών παροχών) ·
- επίδομα κίνησης [κυβερνητικό διάταγμα αριθ. 164/1995. (XII.27.) για τα επιδόματα κίνησης για άτομα με σοβαρή σωματική μειονεξία].

¹ Βλ. παράρτημα Χ του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 988/2009.